ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5124 — 9/22 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1902 — ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ — 22 ՐԱՄԱԶԱՆ 1320 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5124

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولق غزته‌سی اداره‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ. 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 ղրշ.
» » » » վեցամսեայ 70 »
» » » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրգ.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոսքայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ. 20

ՄԵՐ ՎԱՃԵԽԱՌՈՒՆԵՐԸ ԵՒ ԲՈԼԻՍՑԱՀԻՆԵՐԸ

Գաւառական թղթակցութիւնները, որ պարբերաբար կ'երեւան մեր սիւնակներուն մէջ, վաչխառուական մնայուն աղէտին շուրջը կը դառնան:

Վաչխառուէն ստացուած մէկ կամ երկու ոսկւոյ փոխառութեան մը պատճառաւ, երկու կամ երեք տարւոյ կարճ ընթացքի մը մէջ, իր արտը, եզը, եւ այլ մշակական գործիքները ունցոյն իսկ կեանքը վրայ տուող գեղջուկներու պատմութիւնը սովորական դարձած բաներ են: Հապա՛ այն ահագին ծախքերու փոխարէն պանդուխտներու քաշուած փոլիցաները, որոնց վճարումն ու գանձումը այնքան գեղձուներու տեղի կուտան անխիղճ փոլիցաՀիներու երեսէն:

Բոլոր ասոնք հաստատուած եւ անհերքելի իրողութիւններ են, որոնց մասին երեմիական ողբերը չեն որ կը պակսին գաւառական թղթակցութեանց մէջ: Գաւառական վիպասանութիւնը՝ որուն հաղուագէպ բայց թանկագին նմոյշները կ'երեւան Երբեմն լրագրաց մէջ, իբր նիւթ վաչխառուին եւ բոլիցաՀին, հողագործին այս կրկնակ պատուհասին հիման վրայ կառուցուած չէ՞ յաճախ:

Բայց թղթակցին եւ վիպասան-գրագէտին համար հեշտ է աղէտ մը մատնանիշ ընել, խնդիրը անոր դարմանը ցոյց տալն է, զայն իսպառ արմատախիլ ընելու համար:

Եւ այդ դարմանը այնքան պարզ է եւ մեր ձեռքին տակ, որ չնորհիւ Վեհ. Սուլթանին բարեհաճ Տնօրէնութեան, երկրագործական դրամատուն մը հաստատուած է, որուն պաշտօնն է վաչխառութեան դէմ տա առ տա մատաղիլ դիւրամատչելի պայմաններով փոխառութիւններ ընելով երկրագործ դասակարգին:

Միւս կողմէ, Օսմ. Կայս. Դրամատունը իր գաւառական մասնաճիւղերու թիւը օր օրի բազմապատկելու վրայ է, եւ այնպիսի կեդրոններ, ուր ասկէ քանի մը տարիներ առաջ իր ընտանիքին դրամ ղրկելու ոեւէ միջոց գոյութիւն չունէր պանդուխտին համար, այսօր Կայս. Դրամատան հետ ուղղակի յարաբերութեան մէջ կը գտնուին: Ուրեմն, ամէն ոք ազատ է փոխանակ բիլիցաՀին դիմելու, իր դրամական գործառնութեանց հոգը, առանց վտանգի եւ դիւրամատչելի պայմաններով, յանձնել Օսմ. Կայս. Դրամատան:

Բայց մենք զարմանալի հառաջկութիւն մըն ենք, մեր սովորամոլութեանց հետեւելով, չենք ուզեր օգտուիլ այն ամէն բարիքներէն զորս կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը, հազար զոհողութեամբ ապահոված է իր հաւատարիմ հպատակներուն համար:

Ամէն երկրագործ, իբր բարի քաղաքացի, պարտաւոր է ուսումնասիրել այն օրէնքները որոնք իր օգտին համար սահմանուած են եւ այդ նպատակաւ պէտք է որ Երկրագործական Դրամատան օրէնքը, ինչպէս նաեւ Օսմ. Կայս. Պանքայի մասնաճիւղը մասնաւոր ուսումնասիրութեան մը առարկայ ըլլան, որպէս զի գաւառի վաչխառուին եւ բոլիցաՀին դիմելու հնաւանդ սովորութիւնը տակաւ առ տակաւ մոռացութեան մատնուի եւ այդ կերպով հողագործ ժողովուրդը ազատի անոնց նախճիրներէն:

ԽՂՁԱՄԻՏԸ

(ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ ԻՐԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԷ)

(Շար. շաբաթի թիւէն եւ վերջ)

Մանուկ այդ տան մէջ ալ չկրցաւ հանգստանալ, որովհետեւ ժառանգորդները եւ ասոնց հետ Մանուկ աղայէն սրտնեղածները ամէն միջոց ձեռք առին բարերարէն գողցուած ըուբլիները ետ առնելու համար:

Գործը դատական իշխանութեան յանձնուեցաւ. բարերարի յաջող գործերէն միայն գրասենեակը եւ քանի մը հատ ալ նիշար մուրհակներ մէջտեղ մնացած էին. գործի ոգին, դրամ, չկար մէջտեղ, Մանուկ աղայէն պահանջուելու: Այս հեռապնդումներու ատեն՝ ան իր շալակը կապած էր արդէն եւ դիւրութեամբ կովկասէն հեռանալու ծրագիրը կը շինէր: Մանուկ աղան իր փեսին դրամական մասը կանուխէն անցուցած էր իր հօրեղբօր, որ Աղեքսանդրիա հաստատուած էր արդէն եւ Մանուկ աղայի հաշուին գործ կ'ընէր: Սկսաւ իր գոյքերը ճամբայ հանել: Այս գործողութիւնները ծածկաբար կը դիտուէին արդէն: Քանի մը շաբաթ ետքը, ինքն ալ արդէն եկած էր Պոլիս, Աղեքսանդրիա երթալու համար:

Մանուկ աղային գեղեցկութիւնը ալ հրապոյր չունէր, ծերութեան հետքերը ամէն կողմէն իրենց նշանները կամաց կամաց կը գծէին անոր դէմքին վրայ: Պարբակ եղի պէս կրս կլոր բան մը եղած էր, մօրուքը երկնցած, մազերը ճերմկեցած: Երբ Պոլիս եկաւ, բաւական աղմուկ հանեց իր աղգականներու շրջանակին մէջ. ուզող չուզող հետաքրքրուեցաւ Մանուկ աղայի այդ արկածներով եւ առողջ հիմար չդտան անոնց տակը: Ամէն մարդ կը զարմանար բարերարի միամտութեան վրայ, որ կերպով մը անձնատուր եղած էր այսպէս ոսկեզօծ մարդու մը, որ թէ՛ իր բարերարին եւ թէ իր անձին պատիւ չէր բերած: Իր յաւակնութիւնը չա՛տ բանի ձեռնարկել կուտար զինքը, բայց գործի սկսած ատենը կ'անձրկէր բոլորովին: Միշտ զբաղած էր:

Ասոր համար դուրս չա՛ռ քիչ կ'ելլէր, այն ալ իր կալուածներուն նայելու եւ տօնական օրեր եկեղեցի երթալու. այս կողմէն ա՛յնքան յաջող գտաց բանը որ կուսակրօն եկեղեցականութիւն իսկ առաջարկելու եկան իրեն իր շողոքորթողները, շողոքորթներ որոնք իբր պատուաւոր եւ բանգէտ մարդէ պատմութիւն կ'ուզէին լսել եւ իր բոլոր ըսածներուն հաւանութիւն կը յայտնէին:

Մանուկ աղան մերժեց առաջարկը, բայց չկրցաւ մերժել բարեսիրական մարմինի մը ժողովի անդամակցութիւնը: Այս դիրքին միշտ փափագած էր, թէեւ չէր յաջողած: Այս անգամ առիթը ինքնին ներկայացած էր եւ Ատենապետ իսկ եղած: Ժողովը ընդհանրապէս կիրակի օրը կը գումարուէր եկեղեցիին տեսակնեղէն մէկուն մէջ. ժողովականները համակերպողներ էին ընդհանրապէս իրեն, բաց ի ատենապետէն որ բանիրուն, աչխարհ պարտած, եւ զուտ իր արժանիքով իրեն համար չա՛ռ պատուաւոր դիրք չշնած վաճառական մըն էր:

* * *

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐԸ

ՍԻՒՐՍԻՒՐԻՒ ՄԵՆԱՄՕՏԱՆԻՆ

Զ

Կը վերադառնամ վանք, իրիկուընէ իրիկուն, այս ու այն մտաղաղումներով թեթեւցուցած ժամանակին ծանրութիւնը եւ ընթերցումի պաշար մըն ալ զուգորդած առօրեայ սնունդի ծարիս:

Մենաստանի միօրինակ կեանքս բարեւ միւնոյն ատեն անձկութեան զդացում մը ունենալով, որ կ'ընկերանայ սիրային խզումներուն: «Շատ գեղանի է Էլէն,» խորհեցաւ. «Հիմա զգուշանանք անոր վրիժառութենէն... բայց ինչ կայ որ մէջտեղը: Իրեն ուղղած իմ նամակներուս մէջ բնաւ չեմ դուգած զինքը... Տիկին Բալմիրի մօտ ունեցած իր մանր առարկաները ետ պիտի առնեմ: Ատեն անցնելէ յետոյ, երբ այն չրջանին հանինք, ուր Էլէն ինծի ըսէ. չատ տառապեցուցիր զիս, իրեն պիտի վերադարձնմ զանոնք: Այն ատեն Էլէն իր չափին մէջ պիտի ունենայ իմ յաջորդիս նամակը, չապկեսկին ու մարթին միջեւ զեռեղուած...» Սրման նորէն նստաւ կրակին առջեւ, ուրկէ կայծեր ցատկեցին, զայն խառնելոյն պատճառաւ: «Ա՛հ,» ըսաւ, «կեանքի յետոյանամ մը չատ դառն է...»:

Բ

ՅՆՈՐԴԸ

Վրէժխնդրութիւնը: Տարաբաղդ կինը ատոր վրայ կը խորհէր, Լինքոլն փողոցէն դարձած ատեն: Քիչ մը առաջ իր սունը անցուցած էր, Պոլիս վերադարձած ատենը. հարուստ էր, գեղեցիկ էր, ամէն մարդ կ'ուզէր իրեն փեսայ ընել. ուզողակի եւ անուզողակի առաջարկները մերժեց, չլսեց մօրը պաղատանքներուն, որովհետեւ ճամբան գտած էր եւ այս պարագան բարի մօր համար չատ ծանր կուգար: Այս էր պատճառը որ մօրը մահը կ'ուզէր. վերջապէս չուշացաւ այդ երանելի... օրը. ըսին որ Մանուկ աղան մեծ գեւ ունեցած ըլլայ խեղճ կնոջ մահը փութացնող պարագաներուն մէջ: Բժիշկները կասարեալ հանգիստ պատուիրած էին կիւլիւզար հանրիին, այս էր մօրը անունը, բայց Մանուկ աղան ընդհակառակը օդափոխութեան ղրկեց իր մայրը Պուրսա, ուր մեռաւ հասնելէն քանի մը օր ետքը:

Մանուկ աղա հիմա հասած էր իր նպատակին: Առանին հանգստութիւնը կատարեալ էր. տան պէտքերուն համար՝ սպասուհի մը գտնել տուաւ: Հին օրերուն վրայ կ'որոճար միշտ. միակ ցաւը իր բարերարին անկտակ մահացումն էր: իր բաղձանքը անոր դիրքը, տեղը, գործերը ձեռք անցընել էր անպայման կերպով: Ինչ օգուտ սակայն: Իր բախտը այլապէս անօրինուած էր: Հակառակ այս կատարեալ իրողութիւններուն, երբ կը լիչէր բարերարի կտակի մասին ունեցած ծրագիրը, իր հին օրերը, խորունկ ա՛հ մը կը փոթորկէր իր ներսը: Կը հայոյէր ինքնին, ինքզինքը ատելու աստիճան եւ հոգեկան այնպիսի վիճակի կ'ենթարկուէր որ չատ մը վաղեմի դէպքերներ երեւան կը հանէին: Բայց համակերպութենէ զատ միջոց մը չունէր հիմա:

Մ'ըչափ ալ զինքը մոռնէ եւ սկսզբէն ճանչցողներ չուած էին, ո՛րչափ ալ իր ծերութիւնը ալ ամէն բան մոռցուցեր էին զինքը, բայց յառաջիկայն վըճիռէն ալ խուսափած ըլլալու համար, իր նշանաւոր օրագրութիւնը կը խառնէր միչտ, քով քովի բերելու, բարերարին եւ իր կեանքը ընդարձակօրէն գրելու համար: Այս աչխատութիւնը չէր յաջողեր սակայն. իր յաւակնութիւնը չա՛տ բանի ձեռնարկել կուտար զինքը, բայց գործի սկսած ատենը կ'անձրկէր բոլորովին: Միշտ զբաղած էր:

Ասոր համար դուրս չա՛ռ քիչ կ'ելլէր, այն ալ իր կալուածներուն նայելու եւ տօնական օրեր եկեղեցի երթալու. այս կողմէն ա՛յնքան յաջող գտաց բանը որ կուսակրօն եկեղեցականութիւն իսկ առաջարկելու եկան իրեն իր շողոքորթողները, շողոքորթներ որոնք իբր պատուաւոր եւ բանգէտ մարդէ պատմութիւն կ'ուզէին լսել եւ իր բոլոր ըսածներուն հաւանութիւն կը յայտնէին:

Մանուկ աղան մերժեց առաջարկը, բայց չկրցաւ մերժել բարեսիրական մարմինի մը ժողովի անդամակցութիւնը: Այս դիրքին միշտ փափագած էր, թէեւ չէր յաջողած: Այս անգամ առիթը ինքնին ներկայացած էր եւ Ատենապետ իսկ եղած: Ժողովը ընդհանրապէս կիրակի օրը կը գումարուէր եկեղեցիին տեսակնեղէն մէկուն մէջ. ժողովականները համակերպողներ էին ընդհանրապէս իրեն, բաց ի ատենապետէն որ բանիրուն, աչխարհ պարտած, եւ զուտ իր արժանիքով իրեն համար չա՛ռ պատուաւոր դիրք չշնած վաճառական մըն էր:

* * *

ՄԵՐ ՎԱՆՔԵՐԸ

ՍԻՒՐՍԻՒՐԻՒ ՄԵՆԱՄՕՏԱՆԻՆ

Զ

Կը վերադառնամ վանք, իրիկուընէ իրիկուն, այս ու այն մտաղաղումներով թեթեւցուցած ժամանակին ծանրութիւնը եւ ընթերցումի պաշար մըն ալ զուգորդած առօրեայ սնունդի ծարիս:

Մենաստանի միօրինակ կեանքս բարեւ միւնոյն ատեն անձկութեան զդացում մը ունենալով, որ կ'ընկերանայ սիրային խզումներուն: «Շատ գեղանի է Էլէն,» խորհեցաւ. «Հիմա զգուշանանք անոր վրիժառութենէն... բայց ինչ կայ որ մէջտեղը: Իրեն ուղղած իմ նամակներուս մէջ բնաւ չեմ դուգած զինքը... Տիկին Բալմիրի մօտ ունեցած իր մանր առարկաները ետ պիտի առնեմ: Ատեն անցնելէ յետոյ, երբ այն չրջանին հանինք, ուր Էլէն ինծի ըսէ. չատ տառապեցուցիր զիս, իրեն պիտի վերադարձնմ զանոնք: Այն ատեն Էլէն իր չափին մէջ պիտի ունենայ իմ յաջորդիս նամակը, չապկեսկին ու մարթին միջեւ զեռեղուած...» Սրման նորէն նստաւ կրակին առջեւ, ուրկէ կայծեր ցատկեցին, զայն խառնելոյն պատճառաւ: «Ա՛հ,» ըսաւ, «կեանքի յետոյանամ մը չատ դառն է...»:

Բ

ՅՆՈՐԴԸ

Վրէժխնդրութիւնը: Տարաբաղդ կինը ատոր վրայ կը խորհէր, Լինքոլն փողոցէն դարձած ատեն: Քիչ մը առաջ իր սունը անցուցած էր, Պոլիս վերադարձած ատենը. հարուստ էր, գեղեցիկ էր, ամէն մարդ կ'ուզէր իրեն փեսայ ընել. ուզողակի եւ անուզողակի առաջարկները մերժեց, չլսեց մօրը պաղատանքներուն, որովհետեւ ճամբան գտած էր եւ այս պարագան բարի մօր համար չատ ծանր կուգար: Այս էր պատճառը որ մօրը մահը կ'ուզէր. վերջապէս չուշացաւ այդ երանելի... օրը. ըսին որ Մանուկ աղան մեծ գեւ ունեցած ըլլայ խեղճ կնոջ մահը փութացնող պարագաներուն մէջ: Բժիշկները կասարեալ հանգիստ պատուիրած էին կիւլիւզար հանրիին, այս էր մօրը անունը, բայց Մանուկ աղան ընդհակառակը օդափոխութեան ղրկեց իր մայրը Պուրսա, ուր մեռաւ հասնելէն քանի մը օր ետքը:

Մանուկ աղա հիմա հասած էր իր նպատակին: Առանին հանգստութիւնը կատարեալ էր. տան պէտքերուն համար՝ սպասուհի մը գտնել տուաւ: Հին օրերուն վրայ կ'որոճար միշտ. միակ ցաւը իր բարերարին անկտակ մահացումն էր: իր բաղձանքը անոր դիրքը, տեղը, գործերը ձեռք անցընել էր անպայման կերպով: Ինչ օգուտ սակայն: Իր բախտը այլապէս անօրինուած էր: Հակառակ այս կատարեալ իրողութիւններուն, երբ կը լիչէր բարերարի կտակի մասին ունեցած ծրագիրը, իր հին օրերը, խորունկ ա՛հ մը կը փոթորկէր իր ներսը: Կը հայոյէր ինքնին, ինքզինքը ատելու աստիճան եւ հոգեկան այնպիսի վիճակի կ'ենթարկուէր որ չատ մը վաղեմի դէպքերներ երեւան կը հանէին: Բայց համակերպութենէ զատ միջոց մը չունէր հիմա:

Մ'ըչափ ալ զինքը մոռնէ եւ սկսզբէն ճանչցողներ չուած էին, ո՛րչափ ալ իր ծերութիւնը ալ ամէն բան մոռցուցեր էին զինքը, բայց յառաջիկայն վըճիռէն ալ խուսափած ըլլալու համար, իր նշանաւոր օրագրութիւնը կը խառնէր միչտ, քով քովի բերելու, բարերարին եւ իր կեանքը ընդարձակօրէն գրելու համար: Այս աչխատութիւնը չէր յաջողեր սակայն. իր յաւակնութիւնը չա՛տ բանի ձեռնարկել կուտար զինքը, բայց գործի սկսած ատենը կ'անձրկէր բոլորովին: Միշտ զբաղած էր:

Ասոր համար դուրս չա՛ռ քիչ կ'ելլէր, այն ալ իր կալուածներուն նայելու եւ տօնական օրեր եկեղեցի երթալու. այս կողմէն ա՛յնքան յաջող գտաց բանը որ կուսակրօն եկեղեցականութիւն իսկ առաջարկելու եկան իրեն իր շողոքորթողները, շողոքորթներ որոնք իբր պատուաւոր եւ բանգէտ մարդէ պատմութիւն կ'ուզէին լսել եւ իր բոլոր ըսածներուն հաւանութիւն կը յայտնէին:

Մանուկ աղան մերժեց առաջարկը, բայց չկրցաւ մերժել բարեսիրական մարմինի մը ժողովի անդամակցութիւնը: Այս դիրքին միշտ փափագած էր, թէեւ չէր յաջողած: Այս անգամ առիթը ինքնին ներկայացած էր եւ Ատենապետ իսկ եղած: Ժողովը ընդհանրապէս կիրակի օրը կը գումարուէր եկեղեցիին տեսակնեղէն մէկուն մէջ. ժողովականները համակերպողներ էին ընդհանրապէս իրեն, բաց ի ատենապետէն որ բանիրուն, աչխարհ պարտած, եւ զուտ իր արժանիքով իրեն համար չա՛ռ պատուաւոր դիրք չշնած վաճառական մըն էր:

* * *

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԷՆԵՑՈՒԷԼԱ

Ընդհանուր կացութիւնը.— Զեզոք տերութիւնները.— Բասրոյ նախագահը.— Ուաշինկթընի մէջ.— Անգլիոյ խորհրդարանը.— Գերմանիոյ ճնշադաւթիւնները.— Իտալիա.— Զանգազան լուրեր.— Բուէրջ-Բաթկլիոյի ռմբակոծութիւնը:

Բարիզ, 17 դեկտ.— Վէնեցուէլայի խնդրոյն նկատմամբ իրաց կացութիւնը ղգալի փոփոխութիւն մը չէ կրած եւ արդէն գրեթէ բնաւ լուր չառնուիր Անթիլեանց մէջ տիրող փոթորկին հետեւանքով, որ ընդհակայ հեռագրաթելերը խանգարած է: Սա միայն յայտնի է թէ Անգլիացիները իրենց դրօշը պարզած են Բուէրթօ Բասկլլոյի ամրոցին վրայ զոր գրաւած են: Գերմանական Վիլհելմ մարտանաւը Մարկարիթա դնաց, Թրինիթէ կղզին մատ: Մ. Նահանգները մտէն կը հսկեն նաւային այդ նոր պատոյին վրայ, վասն զի, ինչպէս յայտնի է, Գերմանացիները բաւական ատենէ ի վեր կ'ուզեն ձեռք անցընել Մարկարիթա կղզին՝ իբրեւ ածուխ կայան: Վիլհելմ ժամանակին ուսումնասիրութիւններ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց հին պանդուխտներն հիւպատոսը իմաց տուաւ իր կառավարութեան: Գերմանիա, եթէ փորձել տիրէ այդ կղզին, իսկոյն Մընրոյի վարդապետութեան խնդիրը երեւան պիտի հանուի: Ուաշինկթընի մէջ, սակայն, վստահութիւն կայ թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ընկերակցութիւնը չափաւորիչ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ Գերմանիոյ վրայ, իր նպատակներուն իրագործմանը առթիւ:

—Գարաքաքի մէջ չէզոք տերութիւնները կը փոխան պահպանել իրենց իրաւունքները՝ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջամտութեան հետեւանքներուն դէմ: Մ. Նահանգաց ու Սպանիոյ դեսպանները եւ Պէլճիքայի դեսպանատան գործակատարը ծանուցագիրներ յանձնեցին Քասթրո նախագահին՝ կառավարութենէն պահանջելով որ երբ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ պահանջումներուն համար գոհացում տրուի՝ անմէնն նպաստաւորեալ ազգերուն տրամադրութիւնները գործադրուին իրենց նկատմամբ: Հոլանտա ու Տանիմարքա ալ կը պատրաստուին վերստին կրկնել իրենց հին պահանջումները՝ Վէնեցուէլայէն: Ֆրանսան միջամտելու բան մը չունի. անցեալ փետրուարին Բրանթոլը առանձնաշնորհեալ եւ անայլայլելի դիրք մը տուած է անոր: Ֆրանսան իրաւարար Պ. Բէրթիի տէլլա Ռոքքա եւ Վէնեցուէլայի իրաւարար Պ. Եէդու Բօլ պիտի քննեն Ֆրանսայի պահանջումները, որոնք 56 միլիոն ֆր.ի կը հասնին. եթէ անհամաձայնութիւն ծագի, Սպանիոյ դեսպան Պ. Լէոն ի Քասթիլլո, իբրեւ երրորդ իրաւարար, վճիռ պիտի արձակէ որ անվերաքննելի պիտի ըլլայ: Վէնեցուէլայի մաքսատան հասոյթին մէկ մասը Ֆրանսայի պահանջումներուն յատկացուած է: Երբ խաղաղական պաշարումը ընդարձակուի եւ մաքսատունները գրաւուին, Ֆրանսա այն ատեն պիտի միջամտէ չէզոքներու իրաւունքները պաշտպանելու:

—Ուաշինկթընի մէջ պատճառներ կան կարծելու թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ անհամաձայնութիւն կը սիրէ պաշարման խնդրոյն համար: Անգլիա չուզեր այն տեսակ միջոցներու դիմել, որոնք կը վնասեն վաճառականութեան եւ առեւտրական նաւատորմին, վասն զի ատոնք արդէն միչտ կը գանդատին երբ ազգերու միջեւ ձգտում մը պատահի, առանց պատերազմ առաջ բերելու: Պաշարումը մեծ արդիւնք մը պիտի չունենայ Վէնեցուէլայի համար, որովհետեւ երկիրը ապրուստի մասին ներածման պէտք չունի. այդ կերպով Անգլիա ու Գերմանիա ուրեմն չէզոք տերութենոյ նեղութիւն պիտի պատճառեն, փոխանակ Բասթրո նախագահը սարսափելու որ տեղի տայ:

Բարաքաս.—Անգլիական Զէրիպտիս ու Բուէլլ մարտանաւերուն Կուայրայի առջեւ երեւումը այնպէս կարծեցնել տուաւ թէ զինուոր ցամաք պիտի հանեն եւ կամ ռմբակոծութիւն մը պիտի կատարուի, բայց այդ մարտանաւերը քիչ վերջը մեկնեցան, մեծ սիրտանք պատճառելով ժողովուրդին: Ամրոցին հրամանատարը հրանոթ ստացած էր, իսկոյն հեռագրեց Լոնտոնի, Պերլինի ու Հռոմի ամերիկեան դեսպաններուն, որպէս զի Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Իտալիոյ կառավարութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրեն եղած առաջարկութեանց մասին եւ անոնց պատասխի կայան: Վիլհելմ ժամանակին ուսումնասիրութիւններ եւ խորհրդակցութիւններ կատարեց հին պանդուխտներն հիւպատոսը իմաց տուաւ իր կառավարութեան: Գերմանիա, եթէ փորձել տիրէ այդ կղզին, իսկոյն Մընրոյի վարդապետութեան խնդիրը երեւան պիտի հանուի: Ուաշինկթընի մէջ, սակայն, վստահութիւն կայ թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ընկերակցութիւնը չափաւորիչ ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ Գերմանիոյ վրայ, իր նպատակներուն իրագործմանը առթիւ:

—Գարաքաքի մէջ չէզոք տերութիւնները կը փոխան պահպանել իրենց իրաւունքները՝ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջամտութեան հետեւանքներուն դէմ: Մ. Նահանգաց ու Սպանիոյ դեսպանները եւ Պէլճիքայի դեսպանատան գործակատարը ծանուցագիրներ յանձնեցին Քասթրո նախագահին՝ կառավարութենէն պահանջելով որ երբ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ պահանջումներուն համար գոհացում տրուի՝ ամէնն նպաստաւորեալ ազգերուն տրամադրութիւնները գործադրուին իրենց նկատմամբ: Հոլանտա ու Տանիմարքա ալ կը պատրաստուին վերստին կրկնել իրենց հին պահանջումները՝ Վէնեցուէլայէն: Ֆրանսան միջամտելու բան մը չունի. անցեալ փետրուարին Բրանթոլը առանձնաշնորհեալ եւ անայլայլելի դիրք մը տուած է անոր: Ֆրանսան իրաւարար Պ. Բէրթիի տէլլա Ռոքքա եւ Վէնեցուէլայի իրաւարար Պ. Եէդու Բօլ պիտի քննեն Ֆրանսայի պահանջումները, որոնք 56 միլիոն ֆր.ի կը հասնին. եթէ անհամաձայնութիւն ծագի, Սպանիոյ դեսպան Պ. Լէոն ի Քասթիլլո, իբրեւ երրորդ իրաւարար, վճիռ պիտի արձակէ որ անվերաքննելի պիտի ըլլայ: Վէնեցուէլայի մաքսատան հասոյթին մէկ մասը Ֆրանսայի պահանջումներուն յատկացուած է: Երբ խաղաղական պաշարումը ընդարձակուի եւ մաքսատունները գրաւուին, Ֆրանսա այն ատեն պիտի միջամտէ չէզոքներու իրաւունքները պաշտպանելու:

—Ուաշինկթընի մէջ պատճառներ կան կարծելու թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ անհամաձայնութիւն կը սիրէ պաշարման խնդրոյն համար: Անգլիա չուզեր այն տեսակ միջոցներու դիմել, որոնք կը վնասեն վաճառականութեան եւ առեւտրական նաւատորմին, վասն զի ատոնք արդէն միչտ կը գանդատին երբ ազգերու միջեւ ձգտում մը պատահի, առանց պատերազմ առաջ բերելու: Պաշարումը մեծ արդիւնք մը պիտի չունենայ Վէնեցուէլայի համար, որովհետեւ երկիրը ապրուստի մասին ներածման պէտք չունի. այդ կերպով Անգլիա ու Գերմանիա ուրեմն չէզոք տերութենոյ նեղութիւն պիտի պատճառեն, փոխանակ Բասթրո նախագահը սարսափելու որ տեղի տայ:

Բարաքաս.—Անգլիական Զէրիպտիս ու Բուէլլ մարտանաւերուն Կուայրայի առջեւ երեւումը այնպէս կարծեցնել տուաւ թէ զինուոր ցամաք պիտի հանեն եւ կամ ռմբակոծութիւն մը պիտի կատարուի, բայց այդ մարտանաւերը քիչ վերջը մեկնեցան, մեծ սիրտանք պատճառելով ժողովուրդին: Ամրոցին հրամանատարը հրանոթ ստացած էր, իսկոյն հեռագրեց Լոնտոնի, Պերլինի ու Հռոմի ամերիկեան դեսպաններուն, որպէս զի Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Իտալիոյ կառավարութեանց ուշադրութիւնը հրաւիրեն եղած առաջարկութեանց մասին եւ անոնց պատասխի

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (49)

ԲՕԼ ՊՈՒՐՃԻ

ՍԻՐԱՅԻՆ ՈՃԻՐՄԸ

Ի

ՍԻՐԱՀԱՐԸ ԵՒ ՍԻՐՈՒՀԻՆ

«Գալով ձեր ներկային, բաւական կը ճանչնամ ձեզ, վստահ ըլլալու համար թէ միեւնոյն ատեն երկու սիրահար ունեցող կիներէն չէք դուք:»

—«Ասիկա պատիւ մըն է ինծի համար,» յարեց Էլէն խեղդուկ ձայնով մը: Մեռեալի մը պէս տժգոյն էր: Իր սիրած մարդուն անձնասիրութիւնը եւ անզգայութիւնը այնպիսի արհաւիրքով մը կ'անդամալուծէին զինքը որ արցունք անգամ չէր հոսեր աչքերէն: Միակ փափաք մը կը զգար, այն է հեռանալ այդ մարդուն քովէն, չտեսնել անոր աչքերը, բերանը, — այդ բերանը՝ զոր այնքան սիրած էր եւ որ այնքան ստած էր իրեն, միշտ ստած, քանի որ, առաջին օրէն իսկ, հաւատացած էր այդ սարսռանութեան, առանց ապացոյց ունենալու: — Մանկամարդ կինը, մեքենաբար, առաւ իր վերարկուն, ձեռնամուչակը ու կապեց դէմքին քօղը:

—«Մնա՛ք բարով,» ըսաւ Էլէն. այդ պահուն, անկարելի դարձած էր իրեն՝ երկարելու խօսակցութիւնը, զգացած զայրոյթը այնքան չնչահեղձ կ'ընէր: Սրման չփորձեց վար դնել զայն ու ինքն ալ ելաւ. «Երթա՛ք բարով:» Էլէն դուրս ելաւ սենեակէն. Սրման ընկերացաւ անոր՝ մինչեւ յարկաբաժնին դուռը. թէեւ երկուքն ալ խօսք չէին ուզեր իրարու: Դուռը անգամ մը գոցուելէ յետոյ, Սրման սրահ դարձաւ, ուր տեղի ունեցած ողբերգական տեսարանէն ուրիշ հետք չէր մնացած, եթէ ոչ թիկնաթոռի մը տեղէն խախտումը, որ առաջ եկած էր Էլէնի ոտքի ելլելէն: «Ամէն ինչ լաւ անցաւ, որքան չէի կարծեր,» ըսաւ Սրման մտովի: «Երբ յաջողիս զանոնք պապանձեցնել՝ փոքր եղելութիւն մը առաջ բերելով... օ՜ն, լմընցաւ ամէն բան...» Ու բարձրաձայն կրկնեց. «Լմնցա՛ւ ամէն բան,» սիրտին միւնոյն ատեն անձկութեան զդացում մը ունենալով, որ կ'ընկերանայ սիրային խզումներուն: «Շատ գեղանի է Էլէն,» խորհեցաւ. «Հիմա զգուշանանք անոր վրիժառութենէն... բայց ինչ կայ որ մէջտեղը: Իրեն ուղղած իմ նամակներուս մէջ բնաւ չեմ դուգած զինքը... Տիկին Բալմիրի մօտ ունեցած իր մանր առարկաները ետ պիտի առնեմ: Ատեն անցնելէ յետոյ, երբ այն չրջանին հանինք, ուր Էլէն ինծի ըսէ. չատ տառապեցուցիր զիս, իրեն պիտի վերադարձնմ զանոնք: Այն ատեն Էլէն իր չափին մէջ պիտի ունենայ իմ յաջորդիս նամակը, չապկեսկին ու մարթին միջեւ զեռեղուած...» Սրման նորէն նստաւ կրակին առջեւ, ուրկէ կայծեր ցատկեցին, զայն խառնելոյն պատճառաւ: «Ա՛հ,» ըսաւ, «կեանքի յետոյանամ մը չատ դառն է...»:

Բ

ՅՆՈՐԴԸ

Վրէժխնդրութիւնը: Տարաբաղդ կինը ատոր վրայ կը խորհէր, Լինքոլն փողոցէն դարձած ատեն: Քիչ մը առաջ իր սունը անցուցած էր, Պոլիս վերադարձած ատենը. հարուստ էր, գեղեցիկ էր, ամէն մարդ կ'ուզէր իրեն փեսայ ընել. ուզողակի եւ անուզողակի առաջարկները մերժեց, չլսեց մօրը պաղատանքներուն, որովհետեւ ճամբան գտած էր եւ այս պարագան բարի մօր համար չատ ծանր կուգար: Այս էր պատճառը որ մօրը մահը կ'ուզէր. վերջապէս չուշացաւ այդ երանելի... օրը. ըսին որ Մանուկ աղան մեծ գեւ ունեցած ըլլայ խեղճ կնոջ մահը փութացնող պարագաներուն մէջ: Բժիշկները կասարեալ հանգիստ պատուիրած էին կիւլիւզար հանրիին, այս էր մօրը անունը, բայց Մանուկ աղան ընդհակառակը օդափոխութեան ղրկեց իր մայրը Պուրսա, ուր մեռաւ հասնելէն քանի մը օր ետքը:

Մանուկ աղա հիմա հասած էր իր նպատակին: Առանին հանգստութիւնը կատարեալ էր. տան պէտքերուն համար՝ սպասուհի մը գտնել տուաւ: Հին օրերուն վրայ կ'որոճար միշտ. միակ ցաւը իր բարերարին անկտակ մահացումն էր: իր բաղձանքը անոր դիրքը, տեղը, գործերը ձեռք անցընել էր անպայման կերպով: Ինչ օգուտ սակայն: Իր բախտը այլապէս անօրինուած էր: Հակառակ այս կատարեալ իրողութիւններուն, երբ կը լիչէր բարերարի կտակի մասին ունեցած ծրագիրը, իր հին օրերը, խորունկ ա՛հ մը կը փոթորկէր իր ներսը: Կը հայոյէր ինքնին, ինքզինքը ատելու աստիճան եւ հոգեկան այնպիսի վիճակի կ'ենթարկուէր որ չատ մը վաղեմի դէպքերներ երեւան կը հանէին: Բայց համակերպութենէ զատ միջոց մը չունէր հիմա:

Մ'ըչափ ալ զինքը մոռնէ եւ սկսզբէն ճանչցողներ չուած էին, ո՛րչափ ալ իր ծերութիւնը ալ ամէն բան մոռցուցեր էին զինքը, բայց յառաջիկայ

խանը ստանան։ Մ. Նահանգաց ծովային նախարարութիւնը կը յայտարարէ թէ ամերիկեան նաւաբեկիներուն որ եւ է հրահանգ չէ զրկուեր՝ անոնց մեկնելէն ի վեր, եւ թէ գործելու կատարեալ ազատութիւն տրուած է Տիուէյ ծովակալին։ Շատ հաւանական չերեւար որ Մ. Նահանգաց մարտանաւերը Կուպրա երթան։ Այնպէս կը նկատուի թէ անոնց ներկայութիւնը կրնայ տհանութիւն պատճառել Անգլիոյ ու Գերմանիոյ, քաջալերել Բասթոս նախագահը իր հիմնական ընթացքին մէջ, եւ այդպէս աւելցնել կացութեան ծանրութիւնը։

—Մ. Նահանգաց Ներակոյսը, երէկ, դռնփակ նիստի մը մէջ քննեց Վէնեցուէլայի խնդիրը։ Բոլոր ատենաբանները չափաւոր լեզուով մը խօսեցան. զովեցին Մ. Նահանգաց կառավարութեան ընթացքը եւ վստահութիւն յայտնեցին Բարաքասի դեսպան Պ. Գոմէսի։ Հորդորեցին, որ Ս՝ննդեան տօներուն առթիւ պիտի դադրի, Նախագահ Պ. Ռուզվէլթի եւ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Հէյի պիտի յանձնէ՝ հեռեւիլ զէպքերուն եւ գործել պարագային հետամտաբար։ Մ. Նահանգաց լրագիրները նպաստաւոր չեն Գերմանիոյ. իսկ վստահութիւն կը յայտնեն Անգլիոյ բարեկամութեանը եւ բարեացակամութեանը, յայտնելու իրաւարութեան առաջարկութիւնը եւ կասեցնելու Գերմանիան՝ ծայրայեղ միջոցներու շաւղին մէջ որոնք կրնան Մ. Նահանգները հանել չէզոքութեան դիրքէն։

Լոնտոն.—Լորտերու ժողովին մէջ հարցում եղաւ թէ Անգլիա նորէն բռնական միջոցներու պիտի դիմէ՞ այն պարագային երբ վէնեցուէլեան թնդանօթակիրներու դրաւումը արդիւնք մը չունենայ։ Արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանսդաուն պատասխանեց թէ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ խորհրդակցութիւն կատարուելէ ետքը, այդ առթիւ ձեռք առնուելիք բռնական նոր միջոցները պիտի ըլլան Վէնեցուէլայի նաւահանգիստներուն պաշարումը՝ կէսը՝ Անգլիացիներուն եւ կէսն ալ Գերմանացիներուն կողմէ։ Նախարարը յարեց թէ Անգլիա մտադիր չէ զինուոր ցամաք հանել եւ ոչ ալ Վէնեցուէլայէն երկիր գրաւել։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ալ հարցում եղաւ թէ Անգլիա փորձած է Վէնեցուէլայի հետ իր ունեցած վէճը իրաւարարութեան ենթարկել եւ թէ Վէնեցուէլա մերժած է այդ տեսակ առաջարկութիւն մը։ Արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Ֆրանպորն ժխտողական պատասխան տուաւ։

Պերլին.—Գերմանիոյ մէջ կը պարսաւեն Անգլիոյ Խորհրդարանին մէջ եղած ընդդիմութիւնը ու ըսողները՝ Վէնեցուէլայի նկատմամբ գործադրուած բռնական միջոցներուն համար։ Այդ ընթացքը, կ՝ըսեն Գերմանացիները, ճախող է ու անժամանակ, եւ Անգլիոյ ու Գերմանիոյ հաւաքական ձեռնարկին ոյժը կը պակսեցնէ ու միանգամայն կացութեան դժուարութիւնները կ՝աւելցնէ։ Պերլիներ Նախերիքթեն, ըսելէ յետոյ թէ Անգլիա կապուած է եւ չի կրնար ընկրկիլ, կը յարէ.

«Անգլիոյ կառավարութեան եւ Գերմանիոյ կառավարութեան միջեւ կատարուած ծանուցագիրներու փոխանակութիւնը, կարգ մը օտար լրագիրներու գրքերին հակառակ, անվիճելի կերպով ցոյց պիտի տայ թէ երկու տէրութեանց ըրածը զուտ հաշուեական չէ, այլ հաւաքական գործ մը՝ բառին ամէնէն իսկական նշանակութեամբը։ Այդ գործողութիւնը այն ատեն պիտի աւարտի երբ երկու տէրութեանց պահանջումները գոհացում գտնեն. մէկ բառով Անգլիա ու Գերմանիա փոխադարձ խոստում ըրած են՝ համարձակ մնալու, իրենց ձեռնարկին յաջողութիւնը ապահովցնելու համար։»

Քիօլնիշե Զայթունկ Գերլինէն կէս–պաշտօնական տեղեկութիւն մը կը հրատարակէ՝ յոյս յայտնող թէ Գերմանիոյ հակառակորդները եւ պիտի առնեն իրենց այն խիստ դատաստանը զոր օտար լրագիրներուն մէջ ըրին՝ վէնեցուէլեան թնդանօթակիրները ընկզմելուն համար։ Կուսակցութեան նաւահանգիստին պաշտօնական արձանագրութենէն կ՝երեւայ, սակայն, թէ այդ թնդանօթակիրները ընկզմեցան՝ անդրլիայեան Ոէքրիպիւբլիք եւ գերմանական Վիքեռս յաձաւորակներուն կողմէ։

Ռաշինկրքն.— Իտալական դեսպանը ծանոյց Մ. Նահանգաց կառավարութեան թէ Իտալիա կը մասնակցի անգլեգերմանական միջամտութեան՝ այն անհպատեհ պատասխանին հետեւանքով զոր Վէնեցուէլայի կառավարութիւնը տուաւ իր պահանջումները պարունակող ծանուցագրին՝ չատ քաղաքավար ոճով մը գրուած։ Դեսպանը խնդրեց արտաքին գործոց նախարար Պ. Հէյէն պաշտօն յանձնել Բարաքասի անտիրկեան դեսպանին, որ նոկէ իտալական շահերուն վրայ։ Պ. Հէյ խոստացաւ, Վէնեցուէլայի հաւանութիւնը առնելու պայմանով։ Իտալիա ալ կը յայտարարէ թէ երկիր պիտի չգրաւէ եւ Մընրոէի վարդապետութեան պիտի համակերպի։ Իտալիոյ դեսպանը իրաւարարութեան առաջարկութեան մասին ըսաւ թէ քանի որ երեք տէրութիւնները համաձայնած են փոխադարձաբար իրարու օգտ տալ՝ իրենց պահանջումներուն հետապնդումին համար, երեք տէրութեանց պատասխանը պէտք է մնայ ընդլայ։

Քարաքաս.—Հէրնանտէզ զօրավարը, մականուանեալն «Լեռնանդամ»ներու հասաւ։ Տասը հազար հոգիէ բաղկացած բազմութիւն մը մեծ խանդավառութեամբ ընդունեց զայն։ Քաղաքը հանդարտ է. ժողովուրդը հանգարտած է իր առաջնորդներուն։ Օտարականները վերադարձին իրենց վաճառատունները եւ գրասենեակները։

—Իտալիոյ դեսպանատունը եւ հիւպատոսարանը իրենց դրօշակները պիտի վերցնեն՝ յարաբերութեանց խզումին իբրեւ նշան։

Բուէնոս-Այրէս.—Ռմբակոծման պատճառն Զերիպտիսի յատաջակողմը Ալասուեցաւ քաղաքին ամրոցներէն արձակուած ռումբէ մը։ Վիճեալ ալ երկու անդամ զարնուեցաւ եւ սպաներէն մէկը մեռաւ ցամաքէն նետուած ռումբէ մը։ Գերմանական յաձաւորակը իսկոյն քաշուեցաւ եւ Վիլհէլմսհաւն գնաց՝ դրօշը կէս պարզած։ Անգլիոյ, Գերմանիոյ ու Մ. Նահանգաց դեր-հիւպատոսներուն եւ տեղացի Հրեաներուն դիմումին վրայ, անգլիական ու գերմանական յաձաւորակներուն հաւանատարները ետ կեցան զինուոր ցամաք հանելու, Սոլանօ ամրոցին թնդանօթները դրաւելու եւ քաղաքին անձնատուութիւնը պահանջելու որոշումէն։ Միանգամայն արձակեցին Պէլլա զօրավարը, որ Լիպէրթատորի դղեակին մէջ ձերբակալուած էր. նաեւ խոստացան արձակել միւս ձերբակալուածները։ Նոյն դղեակին մէջ գտնուած կարգ մը ձերբակալուածներ յանձնուցան քաղաքային իշխանութեանց։ Նոր ռմբակոծութիւն մը տեղի չտալու համար, որոշուեցաւ որ Վէնեցուէլա պահակ զինուոր չունենայ Սոլանոյի ամրոցին մէջ օրքան ատեն տեւէ ներկայ կացութիւնը. նաեւ թէ անգլիական հպատակներուն կեանքը ու ինչքը երաշխաւորին եւ Բուէրթօ-Բաղէլլօ չի պաշարուի։

Ի ՏԱԼԻԱ

Ամուսնալուծման ծրագիրը.— Եկեղեցական կացութիւնը։

Հռոմ, 17 դեկտ.— Նախարարապետ Պ. Մանարտէլլիի բարեկամները նկատելով որ խորհրդարանական յանձնաժողովը յայտնի կերպով հակառակ է ամուսնալուծման ծրագրին, պիտի խնդրեն նախարարապետէն որ չմղէ չուտով վիճաբանութիւն կատարելու մասին։ Անկարելի է որ Պ. Մանարտէլլի յետաձգէ այդ վիճաբանութիւնը, վասն զի խոստում մը ունի։

—Եկեղեցական ծրագիրը չաբաթ օրը պիտի ներկայացուի Իտալիոյ Երեսփ. Ժողովին։ Դանձային նախարար Պ. տի Պրոլիօ տակաւին հիւանդ ըլլալով, ընդհանուր քարտուղար Պ. տէ Նոպիլի պիտի կատարէ այդ տեղեկագրին ընթերցումը։ Ցեսոյ Ժողովին նիստերը պիտի դադրին Ս՝ննդեան տօներու հետեւանքով։

Ռ Ո Ի Մ

Պ. Քոմպիհմաֆի պատասխանատուութիւնը.— Դեռասանուհիի մը սնանկութիւնը. — Անտիանի երկրաշարժը։

Բէրլասպուրկ, 16 դեկտ. — Բէրլասպուրկի սրահներուն մէջ չէջած զրոյցի մը նպակով, Ռուսիոյ եկեղեցական նախարարութեան առեւտրական ու ճարտարագործական գործերու օգնական Պ. Բոգվալէվքիի յանկարծ հանգստեան կոչումը կը վերագրուի անոր ունեցած յարաբերութիւններուն Բեգերսպուրկի թատրոնի մէկին տնօրէնուհիին հետ։ Այդ տրնորէնուհին, որ միանգամայն դերասանուհի է, մանկ հոչակուեցաւ։ Հայիւներու քննութենէն երեւան հանուեցաւ թէ պահանջի կարգ մը արժէթուղթեր չրջաբերութեան հանուած են, որոնք մինչեւ մէկ ատիճան պատասխանատուութեան տակ կը թողուն Պ. Բոգվալէվքին։

—Անտիանէն, Ֆէրլիանայի նահանգ, կը հեռագրեն դեստ. 17 թուականով.— Երէկ առտուան ժամ 9½ին Անտիանի քաղաքը բոլորովին կործանեցաւ երկրաշարժէ մը։ Երկաթուղիի կայարանին չէնքերը փլասուեցան։ Ժողովուրդը կայարանին մէջ հաւաքուած է. սոսկի երկիւղ կայ։ Արկածին զոհերուն թիւը դեռ կարելի չէ եղած հշդել։ Անտիանն Խոքանի Խանութեան մէկ քաղաքն է, հիւսիսային լայնութեան 40. 48. 1 աստիճանին եւ Խոքանի միջօրէականին արեւելեան կողմը՝ 1. 24 աստիճանին վրայ. բարձրութիւնն 552 մեթր եւ բնակիչներուն թիւը՝ 33,970։

ՃԱՐՈՆ

Օրթոտոքսութիւնը.— Ռուսաց գործունեութիւնը։

Մոսկուա, 16 դեկտ.— Վիքսոմսքի կը պատմէ թէ օրթոտոքսութեան տարածումը աչխարհի տէմն կողմերէն ուելի ճարոնի մէջ նպաստաւոր կուռան մը գտած է։ Ռուս միսիոնարները թէեւ ատենէ մը ի վեր սկսած են օրթոտոքսութեան տարածման գործին, սակայն օրթոտոքսութիւնը ընդունած ճարոնցիներուն թիւը անագին է։ Այդ արդիւնքը ամէնէն աւելի տուած է ճարոնի օրթոտոքս թեմին տիրոջասաւոր եպիսկոպոսը՝ Տ. Նիքոլա։ Ռուսերը հոյակապ եկեղեցի մը կառուցած են Քիոթոյի մէջ որ ճարոնի նախկին մայրաքաղաքն է։

ԱԻՍՏՐԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Լամսորդ կոմսին այցելութիւնը.— Երկու տէրութեանց յարաբերութիւնները.— Պ. Վիքթեի օգնականը։

Վիէննա, 16 դեկտ.—Թէ՛ մամուլին եւ թէ քաղաքական շրջանակներու մէջ չատ կը խօսուի Լամսորդի կոմսին մօտալուտ այցելութեան վրայ։ Այս այցելութեան ամէնէն բացայայտ նշանակութիւնը կ՝ըլլայ Աւստրիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ մտերմական յարաբերութեանց վերահաստատումը, բոլոր թերթերուն եւ մասնաւորաբար Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէի մէջ։ այս այցելութեան թէ՛ քաղաքական եւ թէ տնտեսական տեսակէտով ունեցած կարեւորութեան ակնարկութիւններ կ՝ըլլան. այս լրագիրը կը ջանայ նաեւ ծանրանալ Պ. Թիմիրիասէֆի վրայ, որ մինչեւ ցարդ Պերլինի մէջ ռուս. առեւտրական դործակալ էր։ Երմտական նախարար Պ. Վիթթէի օգնական անուանուելուն վրայ, Պ. Թիմիրիասէվ երկար ժամանակէ ի վեր ռուս պաշտօնեաներուն ամէնէն տեղեակը նկատուած է Գերմանիոյ եւ Աւստրիոյ առեւտրական եւ տնտեսական կացութեան մասին. եւ ասկէ կը հետեւցուի թէ իր անուանումը նշանակալից է։

ՍՈՄԱԼԻԱՆ

Իտալիոյ գործակցութիւնը.— Համաձայնութեան պայմանները։

Լոնտոն, 16 դեկտ.—Իրիկուան լրագիրները Հռոմէն եկած հեռագիր մը կը հրատարակեն որ կ՝ըսէ թէ Մհասուհրօ Անգլիոյ եւ Իտալիոյ միջեւ եղած համաձայնութեամբ մը Սոմալիանի մէջ ըլլալիք վերաբերական գործողութեանց մասին մանրամասնութիւններ կը հրատարակէ։ Իտալիա արտօնութիւն կուտայ Անգլիոյ, Գենաւէրի եղերքներուն վրայ գտնուած նաւահանգիստները զօրք հանել եւ իտալական երկիրներու մէջէն զօրք զըրկել։ Իտալիա կը խոստանայ նաեւ խիստ հսկողութիւն մը ընել Մատմիլայնի զօրքերուն ատմանուած արգիլելու եւ ռազմամթերքներմուծումը արգիլելու համար։ Յառաջիկայ արշաւանքը գարնան պիտի սկսի։

ՋՅՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խորհրդաւոր մահ մը.—Պ. Ռոճֆիլլրի մեկ նուէրը.— Սիամի զանձատանգ իշխանը.—Դայրակալին ամուսնայուծում մը.— Մեծարժէք գողութիւն մը.— Ռուսական նաւատորմը.— Իտալացի գործաւոր մը վայրագութիւնը.—Վիքիարի թնդանօթ մը։

Պրիսէլէ կը հեռագրեն թէ ճիդ չէ այն լուրը թէ Աւստրիոյ-Հունգարիոյ կառավարութիւնը պաշտօն յանձնած ըլլայ իր Պրիսէլի դեսպանութեան՝ բացատրութիւններ խնդրել Բենկոթի պատութիւնէն աւստրիական հպատակ Պ. Կիւսթաւ Ռապինէի խորհրդաւոր մահուան եւ ունեցած 300,000 մարքին անհետացոյթ ըլլալու մասին։

—Նիւ-Եորքէն կը ծանուցանեն թէ հռչակաւոր միլիոնատէր Պ. Ռոքֆէլլերի Զիքակոի համալսարանին մէկ միլիոն տոլարի նոր նուէր մը ըրեր է։

—Սիամի զանձատանգ իշխանը Եռքոնամա հասաւ ուր, պաշտօնական ընդունելութիւն մը եղաւ։ Ցեսոյ Թոքիո մեկնեցաւ ուր Միքատոյին հիւր պիտի ըլլայ։

—Լոնտոնի մէջ տասներեք օր վիճաբանութենէ յետոյ վերջացաւ Սբը Զարլզ Հարթորի եւ Լէյի Հարթորի ամուսնալուծման դատը։ Լէյի Հարթոր աղջիկն է Խորհրդարանի անդամ Պ. Ուիլսընի. ամուսնալուծումը երկու կողմէն միանգամայն կը պահանջուի։ Երդուեալները երեքուկէս ժամ տեւող խորհրդակցութիւնէ մը վերջը թէ՛ ամուսնային եւ թէ կնոջը ամուսնալուծութեան պահանջումները միանգամայն մերժեցին։ Արդիւնքը մեծ գայթակղութիւն մը եղած այս դատին ծախքերը 325,000 ֆր. կը հասնին։

—Անվերջի մէջ Տիկին Բիմէն անուն կնոջ մը բնակարանէն երեսուն հազար ֆր. արժողութեամբ արժէթուղթեր գողցուեցան։ Ոստիկանութիւնը կին մը կը փնտռէ որ վերջերս միջնորդի մը այս արժէթուղթերէն երեքը ծախել կ՝առաջարկէր։

—Տիաճա, Ռէյիմիսօճ, Պակոց, Ժոպիկլա, Պոլարքն եւ Բալլաճա մարտանաւերէ բաղկացած ռուսական նաւաբանակը, որ կը գտնուի Մեռքելլէրկ ծովակալին հրամանատարութեան ներքեւ, Սալէ հասաւ, ուր ութը կամ ինը օր պիտի մնայ։

—Մօնի մէջ (Իզէր), իտալացի գործաւոր մը կռիւի ժամանակ դանակի հարուածներով վիրաւորեց թէրէն եղբայրները, որոնցմէ մէկը փորէն ծանր վերքեր ստացած ըլլալով իր վիճակը յուսահատական է։

—Վիթիարի նաւային թնդանօթ մը, վերջերս Լօռան բերուեցաւ։ Այս անսովոր թնդանօթը, որ նաւային փորձերու յատկացեալ վայրը փոխադրուեցաւ, 15 մեթր երկայնութիւն ունի։ 52,000 քիլօ ծանրութիւն եւ 600 քիլոկրամ կշռող ռումբ մը 18 քիլոմեթր հեռաւորութեամբ կը նետէ։ Այս հրետանիի հսկան տեղէն չարժելու համար, պէտք եղաւ տասներկու զոյգ անիւ ունեցող վագոն մը շինել։

ԵՐԷԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Վ, ԼՆՆԷՑՈՒԷԼԱ.

ՀՌՈՄ, 20 դեկտ. — Պաշտօնաթերթը վաղը պիտի հրատարակէ զեկոյց մը Իտալիոյ մասնակցութիւնը նկատմամբ՝ Վէնեցուէլայի պաշարումին։

Պէրլին. — Պաշտօնական զեկոյց մը կ՝ըսէ թէ Վէնեցուէլայի կառավարութիւնը գոհացում տուած չըլլալով Գերմանիոյ պահանջումներուն, այսօր սկսեր է Բուէրթօ-Բաղէլլոյի ու Մարաքայբոյի Վէնեցուէլեան նաւահանգիստներուն պաշարումը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պաշտօնաթերթը կը ծանուցէ թէ այսօր սկսած է պաշարումը Վէնեցուէլեան նաւահանգիստներու՝ Կուպրա, Կարէներո, Կուանթա, Բուսմանա ու Բարու-Բանս, նաեւ Օրէնոքի գետաբերանները։

—Բարաքասէն կը հեռագրեն թէ Վէնեցուէլայի արտաքին գործոց նախարարը, պատասխանելով Գերմանիոյ, յայտարարեր է թէ Վէնեցուէլա որ եւ է խթանի պէտք չունի՝ իր յանձնառութիւնները գործադրելու։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Գերմանիա ետ կեցած է գոհացումներէ եւ տրամադիր է ընդունելի Մ. Նահանգաց իրաւարարութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Կը հաստատուի թէ Իտալիա պիտի չճանչնայ Ֆրանսայի նախամեծարութեան իրաւունքը մաքսատուներուն վրայ, որոնք քանի մը ամիս առաջ գրաւուած էին։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռուզվէլթ նախագահը առաջարկեց Անգլիոյ որ վէճը ներկայացուի Լա Հէյի իրաւարարական տատանին։ Անգլիա, Գերմանիա եւ Իտալիա պատասխանեցին թէ միայն Պ. Ռուզվէլթի իրաւարարութիւնը կ՝ընդունին։

ԲԱՐԻԶ.— Անգլիա նպաստաւոր կ՝երեւայ իրաւարարութեան, եթէ երաշխաւորութիւնները բաւական ըլլան։ Գերմանիա սկզբունքով կ՝ընդունի իրաւարարութիւնը։ Իտալիա Անգլիոյ ու Գերմանիոյ օրինակին պիտի հետեւի,

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐՆ.—Մ. Նահանգաց ծովային նախարարութիւնը յանձնարարեց Տիուէյ ծովակալին՝ փորձառու սպայի մը հրամանատարութեամբ թորփիլլաված մը զրկել Վէնեցուէլա՝ Բարաքասի մօտ։ Նահանգաց դեսպանին տրամադրութեանը տակ դրուելու համար, որուն պաշտօնը կարեւորութիւն մը ստացած է ստանձնած բաղմաթիւ յանձնառութիւններուն։ Թորփիլլաները հեռագիրներու փոխադրութիւնը պիտի կատարէ, երբ Կուպրայի ընդծովեայ հեռագրաթելը խզուի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թայմզ կ՝ըսէ թէ Մ. Նահանգները գոհ են Անգլիոյ ընթացքէն։

—Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ Գերմաններուն դէմ մեծ դժգոհութիւն մը կը տիրէ, որոնք, զրոյցի մը նայելով, կ՝ուզեն գրաւել Մարկարիթա կղզին։

—Լոնտոնի թերթերէն չատերը կը չարունակեն քննադատել Անգլիոյ դահլիճը՝ Վէնեցուէլայի խնդրոյն առթիւ։ Պահպանողական Սենք-Ձեյմս Կազէթ կ՝ըսէ թէ Անգլիա հարաւային Ամերիկայի չագանակները կրակէն պիտի հանէ՝ Գերմանիոյ մրջնաձագին քաղաքականութեան օգտին համար։

Պէրլին. — Վէնեցուէլայի ջուրերը գտնուող զերման հրամանատար Շէյտլը կը հերքէ ամերիկեան լրագիրներու այն լուրը թէ Բուէրթօ-Բաղէլլոյի ռմբակոծման ատեն մարդու կորուստ պատահած ըլլայ։

ԻՒՄՊԷՐՆԵՐԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ

ՄԱՏՐԻՏ, 20 դեկտ.— Կը հաւաստուի թէ Իւմպէր-Տորինեաք ընտանիքը ձերբակալուած է։ Անոնց քովէն գտնուեր են 10,000 ֆրանքի արժողութեամբ գոհարեղէններ եւ 2275 բէսէթա։ Կը կարծուի թէ Իւմպէրները անյայտացուցած են կարեւոր թուղթերը։ Ցայտարարեր են որ մայիս 3էն ի վեր Մատրիտ կը գրտնուէին։ Ֆրանսական դեսպանին տրամադրութիւնը տակ դրուեցան։

ԲԱՐԻԶ.—Դատական նախարար Պ. Վալլէ տեսակցութեան մը պատճառ գոհունակութիւն յայտնեց Իւմպէրներու ձերբակալմանը համար։ բաւ թէ անոնց՝ Ֆրանսայի յանձնուելուն վերաբերեալ ձեւակերպութիւնները ոչ երկար պիտի ըլլան եւ ոչ ալ դժուար։ Իւմպէրներու յանձնուելուն պաշտօնագիրը, այսօր, Մատրիտ պիտի ղրկուի։ Ոստիկանութիւն քանի մը պաշտօնեաներ Մատրիտ պիտի երթան՝ Իւմպէր-Տորինեաք ընտանիքին Սպանիոյ մէջ անցուցած օրերուն նկատմամբ քննութիւն կատարելու եւ զանոնք Ֆրանսա տանելու։

ՄԱՏՐԻՏ.— Ալֆոնս ԺԳ. թագաւորը եւ Ֆրանսայի դեսպանը չնորհաւորեցին ոստիկանութիւնը, Իւմպէր-Տորինեաք ընտանիքին ձերբակալմանը համար։ Ֆրանսայի դեսպանը գնաց ձերբակալեալներուն մօտ, որոնք խնդրեցին կարելի եղածին չափ չուտով Ֆրանսա տարուիլ, եղած անբատատանութեանց դէմ ինքզինքնին պաշտպանելու համար։

—Ռոմէն-Տորինեաք, օրագրողի մը հետ տեսակցելով, ըսաւ.— «Դուրեան մենք զոհ գացինք։ Ցստակօրէն պիտի խօսինք եւ մեր անմեղութիւնը պիտի պաշտպանենք։

—Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Իւմպէր ընտանիքը Հէնռէյ պիտի տարուի, հոն Ֆրանսական իշխանութեանց յանձնուելու։

—Իւմպէրներու ձերբակալումը պաշտօնապէս հաստատուած է։ Ուրբաթէն չաբաթ գիշեր ձերբակալուեցան, Ֆէրրազ փողոցի մասնաւոր տունի մը մէջ, ուր պահուած էին մայիս 9էն ի վեր։ Ֆրանսայի դեսպանատան միջոցաւ պիտի պահանջուի անոնց յանձնումը. դժուարութիւն մը չկայ, վասն զի Ֆրանսայի ու Սպանիոյ միջեւ կնքուած դաշնադրութեան մէջ իրարեայութեան պարագան ալ նախատեսուած է։ Տիկին Թէրէզ Իւմպէր յայտարարեց թէ անմարերութեամբ կը սպասէ արդարութեան ներկայանալու եւ թէ յաղթանցուցիչ ընդդիմութիւն մը պիտի չընէ։

ԲԱՐԻԶ.— Իւմպէրները, իրենց ձերբակալմանը միջոցին, սպառնացան թէ ծանր յայտնութիւններ պիտի ընեն։ Կը յայտարարեն թէ անուանարկութեան մը զոհ գացած են։

—Դատական նախարար Պ. Վալլէ յայտարարեց թէ Իւմպէրներու ձերբակալութիւնը կ՝ապացուցանէ ազգայնական կուսակցութեան անիրաւութիւնը իրենց նկատմամբ։

—Իւմպէրներու մատակարար Պ. Բարեր ձերբակալուեցաւ Ռուանի մէջ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կալլէսի իշխանուհին մանչ մը ծնաւ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Միւթէմիզի առտիան տրուեցաւ արտաքին գործոց Նախարարութեան առեւտրական գործոց դիւանին միւմէյիզ Զիեա պէյի։

—Տէֆթէրխանէի մէջ նոր հաստատուած կալուածագիրներու քննիչ պաշտօնեաներուն առաջին նախագահ անուանուեցաւ Սէլանիկի Նահանգին Տէֆթէրխանէի քննիչ Պէհա պէյ, որ միանգամայն նոյն վերատեսչութեան Խորհուրդին անդամ եւ նոյն պաշտօնարանին քննիչ պիտի ըլլայ։ Այդ պաշտօնեաներուն երկրորդ նստաւորան անուանուեցաւ Տէֆթէրխանէի Մանվիլաթի տնօրէն Բիւշրի պէյ, պահելով հանդերձ իր պաշտօնը։

—Զորրորդ կարգի Օսմանիէ պատուոյնշան տրուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան Թղթակցութեանց դիւանին քարտուղարներէն Իսմաիլ Մէհմատ պէյի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՈՑՈՒՄ.— «Շաբաթ իրիկուն Պարսկաստանի դեսպան Էրֆա-իւտ-Տէօվլէթ ճէնպաբը Էյրէֆ իշխան Միրզա Բիզա խան եւ Եգիպտոսի ռուսական Նորընտիր ընդհանուր հիւպատոս Պ. Մաքսիմով կայս. պալատ հրաւիրուելով իֆթար ըրին, եւ յետոյ, վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս զատ զատ ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

Մեծ լեռան Նիքոլա իշխանը հեռագրով շնորհակալութիւն յայտնեց Վեհ. Սուլթանին այն հեռագրին, որով շնորհաւորած էր անուան տօնախմբութիւնը։

ԻՖԹԱՐ.— Բժշկական, նաւային եւ երկրաչափական վարժարաններուն ուսուցիչները, սպաները ու ուսանողները, չաբաթ իրիկուն, կայս. պալատ մօտը գըրնուած չէնքին մէջ իֆթար ըրին եւ արժանացան կայս. շնորհներու։

ԳԻՆԵՄԱԼԻՈՒԹԻՒՆԸ ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ ասկէ վերջը Իսլամները գինետուներուն մէջ հրապարակաւ չարբենան, ոստիկանութեան պաշտօնեաները անասատուներուն առաջին անգամ աղդարարին հեռանալու, եթէ չանան, պատուէր մը տրուի եւ եթէ տակաւ ալ արդիւնք չունենայ, պատիժ մը սահմանուի։ Կայս. այդ Իրատէն կայս. պալատան առաջին քարտուղարութեան կողմէ հաղորդուեցաւ ոստիկանութեան նախարարութեան։

ՍՈՒՐԻՅի ՀԻՒՄԱՑՈՒՆԸ, կայս. Իրատէի մը հանձայն, չաբաթ օրը մեծ հանդէսով հանուեցաւ Սկիւտարի կառավարչին պաշտօնարանէն եւ տարուեցաւ ծովեզերք, ուրկէ չոգեմակոյկերով փոխադրուեցաւ Մախսուսէի Քաբլան չոգենաւը, որ Հայտար-Փաշայի բացերը կեցած էր։ Շոգենաւը չաբաթ իրիկուն ժամ կէսին ճամբայ ելաւ։ Նոյն չոգենաւով մեկնեցան նաեւ կարգ մը ուխտաւորներ, որոնց ձրի տոմակ տրուած էր։

—Սուրբ Լիմնի Պագը պէս չաբաթ օրը կայս. պալատ երթալով, հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց եւ արժանացաւ կայս. մեծարանաց։

ԹԱԼԱԹՈՅԻ ՌԻՖԻՒՆԻ ընդհանուր տնօրէն Պ. Թամպէր եւ տնօրէն Պ. Շարլս, ուրբաթ իրիկուն, կայս. պալատ երթալով, իֆթարի սեղանին մասնակցեցան։ Վեհ. Սուլթանը իմանալով անոնց ներկայութիւնը, բարեհաճեցաւ Լիգաթի ոսկի չքադրամը չնորհել Պ. Պ. Թամպէրի ու Շարլսոյի։ Ռիֆիի ընդհանուր տնօրէնը ու տնօրէնը որոնք մեծապէս սատարած են ծխախոտի Ռէյիֆին հիմնուան զարգացեալ վիճակին, իրենց արդար վաստակաւորութիւնը կը ստանան, արժանանալով կայս. բարձր գնահատանքն ու գոհունակութեան այդ փայլուն հաւատարիքին։

—Պ. Թամպէր, չաբաթ օրը, Աթինք ուղեւորեցաւ։ բացակայութիւնը քիչ պիտի տեւէ։

—Ռէյիֆին հասոյթները նոյեմբեր ամսուն եղան 183,000 օսմ. ոսկի՝ անցեալ տարուան նոյն ամսէն 19,000 ոսկի աւելի։ Ռէյիֆի ներկայ տարուան ինը ամիսներուն հասոյթը, նախորդ տարուան նոյն ժամանակամիջոցին հետ բաղդատելով 10,500,000 ղրուշ աւելի եղած են։ Այդ նպաստաւոր վիճակը չարունակութիւնն է օր օրի աւելի զարգացող ծաղկեալ կացութեան մը, որ արդիւնք է նոյն վարչութեան գլուխը գտնուող անձնաւորութեանց խոհակութեանը ու հոգածութեանը։ Ռէյիֆին փայլուն վիճակը ընդհանուր գոհունակութիւն կը պատճառէ անոնց որոնք մեծապէս փափաքող են Թուրքիոյ տնտեսական բարգաւաճմանը

ՐՈՒՄԷԼԻԻ նահանգաց համար պատրաստուած հրահանգին համաձայն, Սկիւտարի զորաբաժնին հրահանատարութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեր եւ գործի ձեռնարկեր է։ Այդ յանձնաժողովը՝ որուն կազմութիւնը Բումէլիի նահանգաց քննիչին կողմէ հեռագրուած է Մեծ-Եպարքոսին, կը բաղկանայ Գոստվալի կուսակալին օգնական Տանիչ էֆ.է, զինուորական պաշտօնեաներէ եւ Իսարէի ժողովին անդամներէն իսլամ եւ ոչ-իսլամ երկու անձերէ։

—Բումէլիի նահանգաց ընդհանուր հասոյթներուն հարիւրին տնեցը հանդուցուն չինութեանց յատկացնելու որոշումը Թափուի հասոյթներուն նկատմամբ ալ պիտի գործադրուի։

—Սապան կ՝իմանայ թէ Բումէլիի նահանգաց համար Բ. Բրան մէջ կազմուած յանձնաժողովը՝ նոյն նահանգաց մէջ կազմուելիք դատարաններու ծախքին եւ կազմութեան եղանակին համար իր, տուած որոշումները իսկոյն պիտի գործադրէ. նաեւ որոշած է որ այդ տեղերը զրկուելիք նախկինները դատիներու վարժարանին չընդանաւարտներէն ընտրուին։ Ցանձնաժողովը վաւերացուց նոյն նահանգներու համար որոշուած հանրօգուտ չինութեանց եւ երկրագործական տնօրէններուն ընտրութիւնը։

—Սկիւպէն կը գրեն թէ Բումէլիի նահանգաց նոր հրահանգին համաձայն, ոստիկան–զինուորներու գունդին կազմութեանը համար յանձնաժողով մը սկսած է գումարուիլ՝ տեղւոյն զօրաբաժնին հրամատարին նախագահութեամբ։ Նախ սկսած է քննել Սկիւպի վաչտին ոստիկան զինուորներուն եւ ապսներուն վիճակը։

—Մանաստրի նահանգին կեդրոնին, Սէրթիչէի, Կէօրիսէի, Տէպրէի եւ Իլիչանի մէջ, ոստիկանական եւ զինուորական հրամանատարներու նախագահութեամբ յանձնաժողովներ կազմուած են՝ Մանաստրի նահանգին մէջ՝ հինգ վաչտ ոստիկան–զինուորներու կազմակերպութեանը համար։ Սապարպէտի Դուռը պատրաստած է Բումէլիի նահանգաց մէջ կազմուելիք ոստիկան–զինուորներու գունդերուն հագուստները եւ այլն որոնք քիչ առենէն պիտի ղրկուին։

—Բումէլիի նահանգաց քննիչ Հիւսէյին Հիլմի փաչա, չաբաթ մը Սէլանիկ մնալէ ետքը, Սկիւպ գացեր եւ հոն իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ՊՈՒԼԿԱՐ ԱՒԱՉԱԿՆԵՐԸ.— Թունէլ անուն աւաչակը, կ՝ըսէ Իգտամ, որ Պուլկարիոյ մէջ ունեցած պաշտօնը թողլով տուաչակութեան ձեռնարկած էր, օսմ. զինուորներու կողմէ նուաճուելով իր խումբին հետ ցիրուցան վիճակի մէջ Սոֆիա դարձաւ։ Թունէլի Սոֆիայի մէջ ալ նորէն աւաչակութիւն մը կազմելու ձեռնարկած ըլլալով, անթաստանուեր եւ անոր դէմ ձերբակալման հրամանագիր հանուեր է։ Սոֆիայի ոստիկանութիւնը նարկեղած մէջոցները ձեռք առեր է Թունէլի փախուստին տեղի չտալու համար։

ԱՄՈՐԻՆԵՐՈՒ Պատ

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպան Բիֆաթ պէյ, անցեալ չաբթու, սեղան մը տուեր է ի պատիւ Ցունաստանի արքայական դերդաստանին։

ՍԷՎԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ, կ'ըսէ Մօնիդիօռ աւստրիական նաւաբաժին մը, կէյսէրծովակալին հրամանատարութեամբ, ամսոյս վերջերը տեղւոյն նաւահանգիստը պիտի ժամանէ։ Սէլանիկի աւստրիական գաղթականութիւնը կը պատրաստուի փայլուն ընդունելութիւն մը կատարելու։

ՑՈՒՆԱԲԻՆ Քոնսթանթինուբլիս լրագիրը իր հասատման 37րդ տարին բոլորեց։ Կը շնորհաւորենք մեր պատուարժան պաշտօնակիցը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՑՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.— Աթէնքէն կը հեռագրեն թէ Սէնուէը, անցեալ երկուշաբթի, երկար խորհրդակցութիւն մը կատարեր է՝ Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարքարանին ի Նպաստ կատարուելիք հանգանակութեան համար։ Արքայական հրամանագիր մը պիտի արտօնէ որ ամբողջ Ցունաստանի մէջ կատարուի այդ հանգանակութիւնը։ Կրօնական նախարարը պիտի հրաւիրէ դիմնազիոնի տնօրէնները որ իրենց աշակցութիւնը նուիրեն։

ԱԻՍՏՐԻԱԿԱՆ ՀԻՒՊԱՏՈՄՆԵՐ.—Տրապիզոնի աւստրիական ընդհանուր հիւպատոս կարգուեցաւ Պ. Ժոզէֆ Տոմիշքին։ Աղեքսանդրիոյ հիւպատոս կարգուեցաւ՝ Պ. Բասիլիոս Բուչքարիոյ։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Միւզիւրիս պէյ, շաբաթ օրը, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարարին եւ քանի մը պաշտօնատարներու հետ։ Միւզիւրիս պէյ մէկ քանի օրէն իր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի։

ՊԼԷԿՐԱՏԷՆ կը գրեն թէ Կ. Պոլսոյ սերպական դեսպան Սաւա Կրուիչ զօրավարին պիտի յաջորդէ նախկին նախարարպետ Պ. Սորկի Սիմիչ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Սունկուբլրի մէջ ուրբաթ գիշեր ժամ 3. 10ին արեւմուտքէն արեւելք երկրաշարժի ցնցում մը զգացուեր է, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՋԱՂԱՑՊԱՆՆԵՐՈՒ ՍԷՆՏԻԲԱՆ.—Մոնիդիօռ, արմտիքներու հրապարակին վրայ գրած մէկ յօդուածին մէջ, կ'ըսէ թէ ջաղացպաններու սէնտիքային նկատմամբ եղած զրոյցները ազդեցութիւն մը չեն բրած հրապարակին վրայ, վասն զի արմտիքներու ներածման կամ արտածման քանակութիւնն է որ միայն կ'ազդէ։ Կ. Պոլսոյ հրապարակին։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ.— Եափայի մէջ հինգշաբթի օրը քսէրեայէ 2 դէպքեր ու 2 մահեր պատահեցան։ Ուրբաթ օրը Աղեքսանդրիոյ մէջ 1 դէպք ու 2 մահ պատահեցան. իսկ շաբաթ որ եւ է դէպք ու մահ չէ պատահած։

ՄԱՀԱՅՈՒԱԿ.— Դեկտ. 1էն 7, Կ. Պոլսոյ ու արուարձաններուն մէջ պատահած մահերու թիւն է 372, որոնց 166ը իսլամ (88 այր, 79 կին) 84ը՝ քրիստոնեայ (41 այր, 43 կին) եւ 22ը՝ հրեայ (12 այր, 10 կին)։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ— Բաթէրինայէն կը գրեն Մոնիդիօռի թէ անցեալ շաբթու քանի մը աւազակներ Ս. Դիմիտրիոսի վանքը երթալով, ուտելիք ու 20 ոսկի պահանջեր են. նաեւ սպառնացեր են վանքը այրել՝ եթէ ուզածնին չարուի։ Կրօնականները համակերպեր են։ Բաթէրինայի գայմագամ Անմէտ Ֆահրի պէյ իմանալով, ձերբակալել տուեր է այդ չարագործները։

ՀՐԻԹՀ.— Շաբաթ գիշեր, ժամը ½ին Սիլիվրի Դարուի, Եէնի Մահալլէի կողմը, Արապաճի Պայաղիտ թաղը, Գանը փոզոցին մէջ Նալպանտ Հասանի տունէն հրդեհ ծագելով, թէ այդ տունը եւ թէ երկու տուներ այրեցան։ Կրակը առաջ եկաւ սանդուխին գլուխը դրուած լամպարին բռնկելէն. նոյն միջոցին մնացեալները ուրիշ տեղ գացած էին իթթարի։

—Այս գիշեր, ժամ 10ին, Ֆէյրիգիւղի Քոնսթանթէն փոզոցին մէջ քարուկիր տունէ մը հրդեհ ծագելով, այրեցաւ՝ տակը գտնուած խանութով։ Այդ տունը, որ ապահովագրուած է, կը վերաբերէր կառապան Ալէքսիի, եւ կառքի նորոգիչ գերմանացի Եմիլի կողմէ վարձուած էր։ Խանութին մէջ հասատուած էր քուրպալիէճի Մըկը։ Ոսկիականութիւնը քննութիւն կը կատարէ, հրդեհին պատճառը երեւան հանելու համար։

ՍՊԱՐԱՊԵՏԻ ԴՈՒՌԸ, կայս. Իրաէլի մը համաձայն, ծանոյց Մանասդրի նահանգին թէ ոստիկան–զինուորները, սպաները եւ հրամանատարները պէտք չէ ուրիշ պաշտօններու մէջ գործածուին, եւ միայն հանրային բարեկարգութեան վերաբերեալ գործերու ծառայեն. նաեւ նահանգին մէջ չրջուն պահակախումբեր ստէպ պատին, որ եւ է անկարգութեան տեղի չտալու համար։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութեան կողմէ կարգուած յանձնաժողովներու գանձման պաշտօնեաները, կ'ըսէ Իգտամ, տէրութեան հասոյթները ժամանակին ու կանոնաւորապէս գանձելու ձեռնարկած ըլլալով, գանձումները բաւական չատացած են նախորդ տարուան հետ բաղդատելով։

ՊԷՐՈՒԻԹի գաւառական թերթը կ'ըսէ թէ վերջացող շաբթուն Թիպէրիա գաւառակին մէջ քոլերայէ դէպք ու մահ չէ պատահեր։

—Նպլուսի կառավարիչը հեռագրած է թէ Պէնի Սասպի մէջ քոլերա երեւան ելլելով, վարակուած տունը չղթայի տակ առնուեր է. նորէն դէպք չէ պատահեր։

Պ. ՀԻՐՇԻ ՄԱՀԸ.—Կ. Պոլսոյ Մ. Նահանգաց նախկին դեսպան Պ. Հիրշ, վերջերս, յանկարծամահ եղեր է Բորթլէնտի մէջ։ Պ. Հիրշի Կ. Պոլսոյ դեսպանութիւնը վարեց 1889էն 1892, Հարրիսընն նախագահին օրով։

ԷՐԶՐՈՒՄԻ կուսակալութեան օգնական Սմբատ էֆ. չորս ամսուան արձակուրդ ստացաւ Կ. Պոլիս գալու համար։

ՀՐԵԱՆԵՐԸ.—Պուլբէչէն կը գրեն թէ մինչեւ հիմա Ռումանիայէն 36,000 Հրեաներ գաղթած են։ Տասը հազար ալ յառաջիկայ տարի պիտի գաղթեն։ Եթէ այդպէս չարունակէ, Ռումանիոյ մէջ քանի մը սարիէն Հրեայ պիտի չմնայ։

ԱՐԻԱՍԻՐՏ ԿԻՆ ՄԸ.—Իզմիրի Հայոց թաղին տուներէն մէկը, անցեալները, գող մտնելով սրահին նստարանին տակին կը պահուըտի, տնեցիներուն քնանալուն սպասելով։ Տանտիրուհին սրահը մտնելով կը տեսնէ զայն ու կը սկսի պոռալ։ Մարդը սպառնալիք կ'ընէ. բայց կինը կարեւորութիւն չտալով, սենեակը կը մտնէ եւ ամուսնոյն դէզոյնը առնելով գողին վրայ կը յարձակի։ Գողը կը ստիպուի փախչիլ։

ՎԱՌԱՌԵԿ տաեանը վաւերացուց Ե. ղեռնադատ տաեանին այն վճիռը, որով Հաֆըզ Իպրահիմ տնուն անձը տասնրկինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած է՝ իր կինը՝ Լէմման հանըմը սպաննած ըլլալուն համար։

ԱՐՆԱՎՈՒՏՔԻՕՅԻ առջեւ, երէկ, մաւնա մը ընկղմեց ձուկ բեռցած մակոյկ մը։ Մակուկավարը՝ Մթէնեացի Խրիսթէեւ աղատուեցաւ, բայց չատ ջուր կըլլած ըլլալուն համար կեանքը վտանգի մէջ է։

Պ. ԲՍԱԼԹԻի կարասեաց վաճառատունը, այս օրերս ճոխ մթերք մը ստացած է ամէն տեսակ կարասիներու, սրահի, ննջասենեակի, ճաշասրահի համար, եւլն.։ Գիները զեղչուած են։ 13—30

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՎԱՒԵՐԱՑՈՒՄ ԿԻԼԻԿԻՈՅ Ս. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻՆ

Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը հաստատոյ Կայս. բարեհաճ Իրատէն չնորհուած է։ Անցեալ հինգշաբթի օր, արդէն պաշտօնապէս հաղորդուած է Պատրիարքարանի Ս. գործակատար Տիգրան էֆ. Տէր–Ներսէսեանի միջոցաւ, միայն ըստ օրինի Բ. Դուռնէն ալ հարկ եղած գործողութիւնը պիտի կատարուի. յուսալի է որ այսօր, վաղը այդ գործողութիւնն ալ լրանալով՝ Պատրիարքարան զրկուի թէղրէրէն։ Ս. Պատրիարքը, Խառն ժողովը պիտի գումարէ անմիջապէս, այս առթիւ վերջնական կարգադրութիւնները ընելու համար. միանգամայն հեռագրով պիտի ծանուցուի թէ՝ նորընտիր Կաթողիկոսին եւ թէ Աւանեան։

—Կիլիկիոյ նորընտիր Կաթողիկոս Տ. Սահակ Մ. արքեպիսկոպոս, գնահատական գեղեցիկ նամակով մը պատասխանած է Տ. Բաքէշն վարդապետի չնորհաւորական գրութեան։

Անցեալ կիրակի օր, Բարիզի Հայոց մատրան մէջ կարդացուեր է Ս. Հայրապետին զրկած կոնդակը, Պ. Մանթաչեանի բարերարութեամբ կառուցուած եկեղեցիին չինութեան առթիւ։ Սուրհանդակ հաղորդելով այս լուրը, կ'աւելցնէ թէ սխալ է այն լուրը, զոր Արեւելքի բարիզեան թղթակիցը տուած էր, Հայրապետական կոնդակ չղրկուած ըլլալու մասին։ Աւանտեան թերթը ո եւ է փաստ առաջ չբերեր այս մասին ու ենթադրութիւններով կը զոհանայ։ Սուրհանդակ նաեւ մատը փաթթելով Հայրապետական կոնդակ մը զրկուած կամ չղրկուած ըլլալու աննչան պարագան, սուտեր կը համարի Բարիզի մեր թղթակցին գրած բոլոր պաշտպանողականները։ Եւրոպայի Ս. Առաջնորդ Իւթիւճեան Սրբազանին նկատմամբ։ Աւանտեան այդ թերթը կրնայ ըսել թէ ինչ փաստ ունի իր ձեռքը, առանկ անհիմն եւ ձրի զրպարտութիւն մը ընելու համար թղթակցի մը դէմ։ Օդային եւ փուճ ենթադրութիւններով չէ որ կը հերքուին իրողութիւնները։

—Սամաթիոյ երեք թաղերու Աղքատախնամի Տնօրէն Խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ իր պաշտօնավարութեան միամեայ չրջանը 901 դեկտ. 1է 902 Նոյմ. 31, բոլորած ըլլալով, իր հրաժարականը եւ իր գործառնութեանց մանրամասն հաշուետուութիւնը տուած է երէկ Սամաթիոյ Նորընտիր Թաղ. Խորհուրդին, եւ իր հաշուեկշիռը ներկայացուցած է։ Սոյն համաշուութեան մէկ օրինակն ալ հաշուեկշռին հետ մատուցած է Ս. Պատրիարք Հօր։ Այս համաշուութիւնէն կ'երեւայ 7728½ դրուշի հասոյթի առաւելութիւն մը։ 563 աղքատ–հիւանդներէն 335ը Սամաթիոյ, 182ը Նուալը–գաւուի եւ 43ը Ալթը–Մէրմէրի թաղերէն ըլլալով, դարմանուած են այս չրջանին մէջ։ Աղքատախնամը չնորհակալութիւն կը յայտնէ տոքդ. Իշլէմէճեանի եւ տոքդ. Պաղչէպանեանի։

—Տ. Բարթուղիմէոս արքեպիսկոպոս չաբաթ օր Պատրիարքարան երթալով տեսակցութիւն մը ունեցաւ Ս. Պատրիարքին հետ։

—Ս. Պատրիարքը երէկ Մայր եկեղեցիին մէջ նախագահեց արարողութեան եւ քարոզ մը խօսեցաւ։

—Այսօր, Խասքիւղի Գալֆաեան որբանոցին մէջ կը կարդացուի Բրիտանիէ մայրապետին հաստատութեան Պատրիարքարանը։ Նաեւ պիտի կարդացուի խնամակալուհի տիկիններուն պաշտօնավարութիւնը հաստատող կոնդակը։ Խնամակալուհիները որբանոց զրկած են 20 անկողին բոլոր իրենց կազմածներով։

—Դերջանէն կը գրեն մեզ. — «Դերջանի հաւաքական անունը այժմ կը սրբուի այն տեղին՝ որ կը գտնուի Կարնոյ, Երզնկայի, Բաբերդի եւ Բզնիի միջեւ ու կը կազմէ Գ. կարգի տեղակալութիւն մը Էրզրումի կուսակալութեան ներքեւ։ Այս գաւառակը ունի մէկ գիւղաքաղաք՝ Մամա–Խաթուն անուամբ եւ 246 հատ ալ գիւղեր։ Դերջանաբնակ բոլոր Հայերը կրթական տեսակէտով կը բաժնուին երեք մասերու. Ա. մասը՝ որ գտնիկի դասակարգն է, կրթութեան երեք կարեւորութիւն չի տար, զի ոա հոմոզումը ունի մանաւանդ թէ՝ երկրագործին ուսում պէտք չէ, ուսեալ չինականը հողագործութիւն չըներ, ծնողքներու չի հնազանդիր, մսխող կ'ըլլայ... եւ հետեւաբար իր տղան ալ երեք վարժարան չի ղրկեր։ Բ. դասակարգը թէպէտեւ փոքր ի չատէ դաստիարակութեան վրայ, բայց նիւթական կարողութենէ եւ բարոյական ընտիր ֆիքրերէ այն աստիճան զրկուած է, որ մոլորած՝ երբ մէկ կողմէն կը տենչայ իր զաւկին կրթութեան, միւս կողմէ անոր գործակցութեան ունեցած պէտքը առաջ բերելով՝ պարապ օրերուն միջոց կու տայ անոր՝ ուսնելու։ Իր զաւկին գոհացուցիչ դպրոցական թոշակն իսկ խնայելով, ստէպ առանց դասագրքի թողած է զայն։ Դերջանի կրթութեան հոգը յանձնուած է այնպիսի ուսուցիչներու, խնամքներուն, որոնք նախնական պարզ կրթութիւն մը իսկ կարենալ տալու համար դեռ իրենք պէտք ունին տարիներով աշակերտելու։ Գ. դասակարգը երկրին բանիմացներու եւ բարեկեցիկներու փոքրամասն համայնքն է. ասոնց կրթական ըմբռնումը կը հաւասարի ամէնէն առողջ մտածողներու գաղափարին, բայց ասոնք ալ դաստիարակութիւնը կը կամենան ոչ թէ գիւղին կամ երկրին ամբողջ հայ զաւակներուն համար, այլ լոկ իւրաքանչիւրն իր զաւկին համար. զի իրենց կէս նպատակը եւ փափաքն է որ աղքատը, տգէտը եւ յետադէմը, վիճակի փոփոխութեան չենթարկելէ զատ, նոյն իսկ իրարու կործանման, փճացման ալ պատճառ ըլլան, ըստ որում առանձնակի չկրնալով յառաջանալ, զարգանալ, ամաչ մնացած են հոն, որուն ճամբան ուղղակի կը տանի զիրենք դէպի չքաւորութիւն, կորուստ եւ փճացում։ Դերջանի հիմակուան Հայոց սոյն հոգեկան տխուր վիճակը իր իսկական գոյնով ի վեր հանելէ յետոյ, դանք հակիրճօրէն պարզելու կամ նկարագրելու անոնց արդի 9–10 տեղային վարժարանաց կացութիւնը։ Դերջանի մէջ չատ մը գիւղեր կան, յորում մերողնակաբ երբեք վարժարան չունին եւ չեն ունեցած։ Գիւղեր ալ կան՝ որ մէկ մէկ ծաղկոցներ միայն ունին, զոր իրենք կ'անուանեն հասարակ վարժարան։ Բանի մը գիւղեր ալ կան, որ թէեւ ունին երկ–երկու դպրոցներ, մին հասարակ եւ միւսը մասնաւոր անուան տակ, բայց ասոնք երբեք նմանութիւն չունին ծաղկոցին կամ մանկապարտէզին եւ կամ նախակրթարանին ու տարրական դասընթացքին, զի ոչ ուսանելու յարմար չէնք ունին, ոչ կազմ ու սարք եւ ոչ ալ ծրագիր, դասացուցակ, ձեռնհաս ուսուցիչ կամ պարտաճանաչ Հոգաբարձութիւն։ Դասախօսական եղանակը հնադարեան, տաժանելի եւ քմահին է. սաները, օրն ի բուն տարաբաղձ են ծալլապտիկ, մութ, կեղտոտ եւ խոնաւ գետինները վրայ նստիլ, թէեւ հասարակ ընթերցանութիւն մը, Ս. Պատարագի երգեցողութիւն եւ քիչ մըն ալ թիրքերէն կը սովրին։ Դերջանի Հայերը ժամանակէ՛ի պատմութեան մէջ կրթական ոսկեդար մը երբեք չեն ունեցած, թէեւ կը սիրեն օրն ի բուն զաղիլ եպիսկոպոսի, վարդապետի, քահանայի, վարժապետի կրթական–կենսական հարցերով։ Այս քաղաքի հողն ու ջուրը, օգն ու կլիման անընդունակ եղած են անոնց սերմերը աճեցնելու, արդիւնաւորելու մինչեւ այսօր. եւ տընտեսական տագնապն ալ վրայ գալով, Դերջանցին՝ որ ի սկզբանէ անտի հաց տուած է չրջակայ գաւառներու, ինք այսօր իր հացը անոնցմէ կը ճարէ մուրացկանութեամբ։ Դերջանցին որ հարստանալու ընդարձակ ասպարէզն ունի, ինք այսօր ծանր պարքերու տակ կքած վաշխառուներու քսակը կը պարարտացնէ եւ վերջապէս Դերջանցին՝ այսօր ցնցոտիներու մէջ պլլուած, յետին ծայր չքաւորութեան մէջ թանկութեան մը կամ սովի մը պատահման սովալլուկ ըլլալու վտանգին մէջ կը գտնուի բացարձակաբար։ Դերջանի Հայոց ոյժն մտաւորական, բարոյական եւ նիւթական փճացումը, պարզ է թէ՝ Պատրիարքարանի վերին հոգածութենէն, ուշադրութենէն չպիտի վրիպէր եւ չէ վրիպած։ Պատրիարքարանը՝ ինչպէս ուրիշ կարօտ գաւառներու, նոյնպէս եւ այս ամէնէն կարեւոր հայաբնակ գիւղերէն Բաղառիճի ու Փէրիչի կրթական գործին, իր Նպաստից Մնուկէն տարեկան մէջտէկ օսմ. ոսկի նպաստ յատկացուցած է 1900էն ի վեր։ Եթէ տեղացիք կը փափաքին կրթական գործին բարւոք եւ արդիւնաւէտ ուղղութիւն մը տալ, կրնային թաղային եւ մասնաւոր վարժոցները պահելով հանդերձ, յատկացուած տարեկան սոսկ տասներկուքսան ոսկի նպաստով եւ միայն 30ական տղայով, յիշեալ գիւղերուն մէջ վարժարաններ ալ բանալ։ Պատրիարքարանի կրթական նպաստը ապարդիւն եղած է։ Կարնոյ եւ յետակից Վիճակներու Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վրդ. անցեալ տարեվերջ ի վեր ուղղակի իր ձեռքը կ'առնէ երկու նպաստընկալ վարժարաններու վարչական դէկը. կ'օրշէ անոնց համար տեսչութիւն, ի մի ձուլել կու տայ երկու գիւղի երեքական վարժոցները, ուսուցիչներ կը կարգէ, աղքատիկ սանուց դասական պիտոյք կը հայթայթէ, եռամեայ տարեկան արձակուրդ եւ լինն ամիս ալ չարունակ ուսանիլ կը սահմանէ։ Վերջապէս կրթական հրահանգներ տալով եւ գործ դարդիւնք պահանջելով կը ջանայ օգտակար հանդիսանալ, Դերջանի տեղացիներէն ալ նըպաստին վրայ թոշակներու վճարմամբ 14ական օսմ. ոսկի կը պահանջէ։»

—Մեր համակրելի աշխատակից Արեւի հիւանդութեան պատճառաւ, «Շաբաթական Նօթեր»ը չկրցինք հրատարակել այսօր։

ԴՐԱՇԱՐի մը պէտք կայ։ Դիմել Արեւելքի գրաշարապետին։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԵՂԵՐՈՒՆԹԻՒՆՈՎԻ)

ԲՐԻՍՊՈՒՐԿ, 21 դեկտ.— Իրիկուան հանգուցեալ նշանաւոր Թիւը Մարիա Անան արշիդքսուհիին, երկրորդ դուստր Ֆրէտերիք արշիդուքսին, ծնեալ 1882 յունուար 6ին՝ Էլի իշխանին հետ, երրորդ որդի Բարի Ռոպէրթ դուքսին (Բ. գիծ), ծնեալ 1880 յուլիս 23։

ԲԱՐԻԶ.— Իմպէրներու մատակարար Պ. Բարէր ոստիկաններու հետ հոս բերուելով, ոստիկանութեան բանտը տարուեցաւ։

ԼԻՎԱՏԻՍ.— Ռուսիոյ կայսրը ու կայսրուհին, այսօր, Սէվաստոբոլ պիտի ուղեւորին Նիքանտրս զրօսանաւով։

ԲԱՐԱԲԱՍ.—Բասթրո նախագահը ընդունեց Անգլիոյ ու Գերմանիոյ առաջարկութիւնը՝ Ռուզվէլթ նախագահը իրաւարար ընտրելու համար։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ՄԱՏՐԻՏ, 21 դեկտ.— Ֆրանսական հիւպատոսը, այսօր, հարցաքննեց Իմպէր Տորնեաքները։ Յայտարարեցին թէ մեծադրդ յայտնութիւններ պիտի ընեն։ Հիւպատոսին կատարած քննութեամբ 200 հազար բէսէթայի հնչուն դրամ երեւան հանուեցաւ։

ՌՈՒԱՆ.— Իմպէրներու մատակարար Պ. Բարէր, որ երէկ ձերբակալուած է, այսօր Բարիզ տարուեցաւ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Հանոթօ, իբրեւ արմատական, ընդունեց ծերակուտական ընտրելիութիւնը՝Էնի Նանանգիսի համար։

ՊԼԷԿՐԱՏ.—Պէլկրատի ռուս դեսպանը ծանոյց թէ Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամստորֆի կոմսը մասնաւոր պաշտօն մը ունի Ալէքսանդր թագաւորին մօտ։

ՍՈՖԻԱ.— Ռուսիոյ կայսեր անուան տօնախմբութիւնը մեծ հանդէսով տօնուեցաւ Սոֆիայի մէջ։

ՐԷՆԹԱ.— Հունգարիոյ նախարարապետ Պ. ֆոն Զէլ կը հերքէ նախարարական տագնապի մը լուրերը։

ՀՌՈՄ.— Իտալիոյ 1903ի եկամտացոյցին ծրագիրը որ պատրաստուեցաւ, 50 միլիոն ֆր.ի հասոյթի առաւելութիւն մը ցոյց կու տայ։ Խորհրդարանին նիստերը յետաձգուեցան։

ԲԱՐԻԶ.— Իմպէրներու քովէն դրաւնուած առարկաներուն մէջ կայ վթիսուն խոշոր ադամանդներէ կազմուած չքեղ գոհարեղէն մը։

ԼՈՆՏՈՆ, 18 դեկտ.— Նախարարապետ Պ. Պալֆուր Երեսի. Ժողովին երեկուան նիստին մէջ յայտարարեց թէ վէնէցուէլեան թնդանօթակիրներուն գրաւումը եթէ արդիւնք մը չունենայ, Անգլիա ու Գերմանիա պիտի պաշարեն Վէնէցուէլայի ծովեզերքին զանազան մասերը։ Երկու ազգերու նաւաբաժինները, թէեւ միւնոյն նպատակը ունին, սակայն իրարմէ անկախաբար պիտի գործեն։ Նախարարապետը յարեց թէ Անգլիա իր մասին ո՛չ զինուոր ցամաք պիտի հանէ եւ ոչ ալ երկիր պիտի գրաւէ։ Սըր Ռիչիզմ Հարքորթ տեղեկութիւն ուզեց պաշարման եւ Անգլիոյ ընթացքին համար Մ. Նահանգաց հանդէպ։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց.

«Խնդիրը կատարելապէս ու խնամքով ուսումնասիրուեցաւ։ Պաշարման պայմանները խոհականութեամբ կչուռեցան եւ յարմար ժամանակին պիտի հրատարակուին՝ չէզոքներուն տեղեկութիւն տալու նպատակով։ Կառավարութիւնը չատ կը փափաքի օր դինուորական գործողութիւնները, որոնց անհրաժեշտ եղած ըլլալուն համար կը ցաւի, կարելի եղածին չափ քիչ անտեղութիւններ պատճառեն չէզոքներուն։»

Նախարարապետը յայտարարեց թէ պաշարման գործադրութեան առթիւ որ եւ է խորութիւն պիտի չըլլայ չէզոք տէրութեանց միջեւ։ Սըր Զարլս Տիլք ըսաւ։

«Դերմանիոյ մէջ լուրեր հրատարակուեցան թէ Մ. Նահանգները չեն ուզեր չէզոքներու կացութեան ենթարկուիլ, քանի որ պատերազմիկներ չկան։ Լոնտոնի մէջ ալ այդ մասին զեկոյց մը եղած է։»

Նախարարապետը պատասխանեց.

«Սըր Զարլս Տիլքի հարցումը կը վերաբերի այն խնդրոյն թէ խաղաղական պաշարում մը գոյութիւն ունի։ Ես չատ հաւանական կը նկատեմ թէ Մ. Նահանգները ատոր հակառակը կը պնդեն։ Անձնապէս ես ալ նոյն կարծիքէն եմ։ Ցայտնի է թէ պաշարումը պատերազմ առաջ կը բերէ։»

Երեսփոխան մը ուզեց գիտնալ թէ բրիտանական պահանջումներուն գումարը եւ հիմակուան գործողութեանց ծախքերը ինչպէս կը համեմատին։ Նաբ. Գիւնը պատասխանեց թէ այդ գործողութիւնները կատարուած է ոչ թէ Վէնէցուէլեան արժէքներ ունեցող Անգլիացիներուն պահանջները դանձելու, այլ երկար ու համբերատար սպառումէ մը ետքը ակամայ տեղի ունեցած է, վասն զի Վէնէցուէլայի կառավարութիւնը անգլիական հպատակներ խոչանդած ու անգլիական նաւեր գրաւած է։ Սըր Հէնրի Բէմբրիզ Պէնրմէն հարցուց թէ Գերմանացիները դրամականէն զատ ուրիշ պահանջում մը ունին Վէնէցուէլայէն։ Պ. Պալֆուր պատասխանեց։ — «Կարծեմ թէ ուրիշ պահանջումներ ալ ունին»։ Պ. Հիլի հարցուց թէ Մ. Նահանգնակը ընդունած են այն տեսակ պաշարում մը, ուրկէ զերծ ըլլան ամերիկեան նաւերը։ Նախարարապետը պատասխանեց թէ պատերազմական վիճակի մէջ չէզոքներուն կարծիքը չառնուիր։ Պ. Հիլի հարցուց նաեւ թէ պատերազմ հրատարակուած է։ Պ. Պալֆուր ըսաւ.—«Պատուարժան երեսփոխանը մի՞թէ կ'ենթադրէ՞ թէ պատերազմի վիճակ եթէ չըլլայ, կարելի է նաեւ գրաւել եւ պաշարում հաստատել»։ Ուրիշ երեսփոխան մը հարցուց թէ գոհացում ստանալէ ետքը Անգլիոյ կառավարութիւնը պիտի ընդունի՞ իրաւարարութիւն մը։ Պ. Պալֆուր յայտարարեց թէ այդ մասին չի կրնար բան մը ըսել։

ԲԱՐԱԲԱՍ.— Սեղանաւորական ու առեւտրական չրջանակին պատկանող երեք հարիւր երեւելի անձեր, գիր մը ներկայացնելով Բասթրո նախագահին, խընդրեցին իրաւարարութեան յանձիլ եւ Մ. Նահանգաց դեսպանը իրաւարար կարդել։ Ամէն ոք համակարծիք է այդ անձերուն։ Կ'ըսուի թէ Բասթրո նախագահը համակերպեր է։

—Բասթրո նախագահին եւ Հէրնանտէզ զօրավարին միջեւ գոյացած հաշուութեան հակառակ, ըմբոստները նորէն Բարաքասի վրայ կը քալեն վեց հազար հոգիով։ Ա. նոնցմէ Ռամոս զօրավարը Կուրիպի եւ Ռիօ–Զիքոյի մէջ յաղթեր է Բասթրո նախագահին զինուորներուն։ Բարաքասի մէջ ընդհանուր կերպով նախագահական նոր ընտրութիւն կը պահանջուի։ Տեսակցութեան մը պահուն Բասթրո նախագահը ըսեր է թէ քանի որ Օրէնքը գեռը Անգլիոյ ու Գերմանիոյ ձեռքը կը գտնուի, առանք կրնան ամէն կերպով օգնել ըմբոստներուն՝ զէնքի եւ ուտելիքի փոխադրութիւններն ալ դիւրացնելով։

ԼՈՆՏՈՆ.—Պ. Զէմպրլէն որ Մոմպասայէն Վիքթորիա–Նիանզա լիճը կ'երթայ, առջի օրը Նայրոպի ժամեր եւ երէկ առտու դէպ ի նոյն լիճը ճամբայ ելեր է։ Գաղթային նախարարը իր կնոջը հետ կը ճամբորդէ՝ դեղատեսիլ վայրերը տեսնելու։ Երկուքն ալ վայրենական բաղմաթիւ լուսանկարներ կը հանեն։ Շաբաթ օրը Մոմպասա պիտի հասնին։ Հաւանական է որ լիճին եզերքը մնան մէկ քանի օր։

ԱԾԵԲԱՊԱՏ.—Անտիճանի երկրաշարժը, քաղաքէն զատ, քանդեց նաեւ երկաթուղիի կայարանին բոլոր չէնքերը եւ դիները։ Ֆէչէնքօ–Անտիճանի դիծը փնտռած ըլլալով կառախումբերու երթեւեկութիւնը դադրած է։ Ճարտարապետ մը, բժիշկ մը եւ պատերազմական նախարարութեան ներկայացուցիչ մը Աչքապատէն Անտիճան գացին մասնաւոր կառախումբով։

ՆԻՒ–ԵՈՐՔ.—Զմեռը խիստ սաստիկ է։ Առատ ձիւն կը տեղայ եւ հովին պաղութիւնը ամէն կողմ կը սառեցնէ։ Նիւ–Եորքի առեւտրական գործունէութեան եղանակը ըլլալով, գործառնութիւնները դադրած են։ Ելեկտրաշարժ թրամվէյներու երթեւեկութիւնները դադրած են։ Ասֆալթով սալարկուած փողոցները սառած են, որովհետեւ կ'իյնան անասուններու կորուստը չատ է։ Ածուխի նուազութիւնը ծայրայեղ է։ Բարիզի եւ ձէթի մէջ թաթախուած աղիմներ կը գործածուին իբրեւ վառելանիւթ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 7 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	30	32
Ամէնէն բարձր գին	»	30	34 ½
Ամէնէն վար գին	»	29	31
Բուսէլիի երկաթուղի գոց	ֆր.	116	75
Ամէնէն բարձր գին	»	117	—
Ամէնէն վար գին	»	116	62

ԲԱՑՈՒՄ 9 Դեկտեմբեր

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	30	37
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆր.	117	25
Շիրքէթի Խայրիէ		29	20
Օսմանիէ		—	—
Ռէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քէտի ժէնէրալ Օթմ.		0	10
Յօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօր		0	13
Դամ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		5	52
» ժուխանս		1	32
» պարտաթուղթ		492	—
Քարափ Գ. Պոլսոյ		493	—
Թրանսվալ		145	—
Քրէտիտ Ֆոնսիէ Էժիպսիէն		264	50
Լավրիոմ		74	—
Անատոլի երկաթուղի բաժնեթուղթ		11	50
« պարտաթուղթ	«	517	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ընդ.	87	25
Անգլիական ոսկի	»	110	05
Բօլ Եմբէրիոլ	»	90	20
Քրիմիշ	»	51	06
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէճիտիէ	»	102	50
Բուսէլի թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ընդ.	111	—
» » » չէք	»	110	38
Բարիզ » »	ֆր.	22	67
» » » չէք	»	22	71 ¼
Գերմանիա անտակոս չէք	մարք	18	37
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21	69

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 20 Դեկտեմբեր

Ֆոնտիտէ		
Անգլիական . Հալ Բ.	93	—
Օսմանեան Ռանթ սկզ.	55	50
» » » Դ. »	28	12
» » » Դ. գոց.	28	12
Օսմանեան Պանքա	[illegible]	75
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5 %	42	50
» Մոնոբոլ	44	50
Պուլկարական 1888	92	93
Էժիպսէն իւնիֆիէ	107	—
Զմիրնիայ	104	—
Թրանսվալ	5	68
Այտին երկաթուղի	14	—
Փոխանակագիր	25	35

ԲԱՐԻԶ, 20 Դեկտեմբեր

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայսմիկ է Թէ մօրիւ ձկան իւղ գործածութիւնը, մանաւանդ ձրմեռը ո՞րքան օգտակար ու յարմար է նաբարուած է փոփկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէն և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար որդիւնները ձեռք բերելու համար, դէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոգ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անաղարտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ գրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիսն ու Ֆաւրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան գրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոգ մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ ներկայացուցիչ Թ. Բ. Հոգ, 2 Թիւ. Բասիլիկոն Բաղչէ։

Մեծ քանակ կը ծախուի Էտուար Մանիի քով Հաբշի խան, Գալաթա։

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ

Նիկար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, քոմսուկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ազազային ուժեղ, կայտառ և կորովի զաւակներու արժանանալու և գոնէք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պայծառանալու համար, անհրաժշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց սրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր և բժշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ և քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժգնէար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակաղ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսաք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ ազգ յատուկ ակաղ հանելու յաւէրն ու փորկարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան սկսաւ հանել, խաղալով ցաւակելով և չարունակեց ամբլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ հիգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երբոր մանչ։ փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառող երիտասարդներ եղան։ հետեւաբար իր արտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ մեծցրեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնարարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿԻՒԻՐ ԺԱՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍը կը ծախուի կ Գալոյ և գաւառներու մեծ դեղատներու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

3—26

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆԱՆԻ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զուս փոխադարձ, հիմնեալ 1845թ

1902 Յունուար 1ին Երաշխաւորեալ դոյզք՝ Ֆր. 1,506,000,000

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխառութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը և որոնց կը պատկանի բոլոր շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ արիւնքական բոլոր մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութիւն կը յանձնուած բոլոր եռանդերէն աւելի ամենամագ և շահաւոր պայմանագրութիւնն է յանձնուած օրէն։ Կեանքի ապահովութիւն, մանուկներու ապահովութիւն, մանուկներուն և պատանեաց անձնագրութիւն և մի չեղեալ տարեգրագրութիւն։ Տարեկան բոլոր կիրարարութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարած է յետոյ առանց յետագայ ապահովագրեալն հարկաւոր աւելու այս փոխառութեանց գումարները։ Գաղ գաղ ելնելու ալ ուրիշ ոչ յատուկ ակաղ հանելու յաւէրն ու փորկարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան սկսաւ հանել, խաղալով ցաւակելով և չարունակեց ամբլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ հիգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երբոր մանչ։ փառք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառող երիտասարդներ եղան։ հետեւաբար իր արտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍ մեծցրեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Պօնարարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿԻՒԻՐ ԺԱՆԻ

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱՍԻԼԻՒՍը կը ծախուի կ Գալոյ և գաւառներու մեծ դեղատներու ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

3—26

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրաւունքով

Որ կը կրէ 2/14 Օգոստոս 1892
Թուականը
(20 Սէֆէր 1310)

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ

Ընկերութեան կեդրոնական կ. ՊՈԼԻՍ Եէնի խան, Բաբաջէյ Ղալաթիա

Գործակալ, Գալոյ կողմը Օսմ. Գանձագի մասնաճիւղը Եէնի ճամի Հավուզը փողոց. Օսմ. նամակատան դէմը։

Դեպ-գործակալ Գալոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօխ
Մարբուճճիլար Զարչըլը խան. թիւ 21

Ընկերութիւնը գործակալներ կը փնտռէ Թուրքիոյ այլ ամէն քաղաքներու համար, ուր ներկայացուցիչ չունի։ 194

ԱՐԻՍ ԵՒ ԸՆԿ

ՇՈՒԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ
ՀՈՏԵՂԻՆԱՑ ԵՒ ՕՃԱՌԻ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին
Կ. ՊՈԼԻՍ
Թահսմալէ

ՎԱՃԱՌԱՆԻՆ

Աշուհատագիտական վերջին կատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ ու Եւրոպայի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կատարեալ ամենանուրբ հոտերէն ինչպէս նաեւ Թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ։

Տեսակի ազնուութեան մասին Եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գեղեցիկ ժամանակներ։ Փափաքողներուն քաջալերը ձրի կը դրկուի։

Մեծագնաց գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Գալոյ մէջ Օրոստի Պաք և Կ. Իսֆեան Որդիք վաճառատուները, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի սարեն, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ ազատ եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.— Գ. Գ. Լաքարիէ Որդի եւ Ընկ. 28.— Ռիւ Շաթօտէօն։
ԳՈՏԱՆ.— Գ. Գ. Ապրար եւ Ընկ.
ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.— Գ. Մ. Գալֆիքեան.
ԳԱԼԻՊԼ.— Գ. Հ. Բոզանեան.
ՌՈՒՍՏՈՒԿ.— Գ. Գ. Կ. Ինճիճեան Որդիք.
ՎԱՍԱ.— Գ. Գէորգ Արտիքի
ՋՐՄԻՒՆԱ.— Գ. Հայնրիխ Վաւնինկ.
ՍԵԼԱՆԻԿ.— Գ. Տիրօ Էրինանտէզ.
ԻՍԹԱՆԻԼ.— Գ. Մ. Գաճուանօ.
ՔԼՅՈՒՆ.— Գ. Ֆրանսէլ Նիֆֆէլէր.
ՍԱՄՍՈՒՆ.— Գ. Գ. Գեորգեան եղբարք.
ՏՐԱԲԻԶՈՆ.— Գ. Գրիգ Ե. Ինճիճեան.
ՍԵՐԱՍԿԻԵՐ.— Գ. Գ. Ջ. եւ Ս. Մեծատուրեան
ԻԶՄԻՐ.— Գ. Յակոբ Մասճեան.
ՌՈՏՈՍԹՈ.— Գ. Յակոբ Հազարեան.

ՆՈՐ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԼԱՌՈՒՍ

Ամէնէն կատարեալը, ամէնէն նորը, լաւագոյնը, եւ բոլոր Ֆրանսական հանրագիտարաններուն ամէնէն լաւ պատկերազարդուածը։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը որ Ֆրանսայի մէջ խիստ մեծ յաջողութիւն մը ունեցած է, նպատակ ունի գոհացում տալ այն անձերուն որոնք կը փափաքին ունենալ փոքր Քուչ՝ հատորներով, լրիւ կատարեալ և իրականաբար նոր հանրագիտարան մը։ Ականաւոր գրագէտներէ և գիտուններէ շարադրուած, նպատակ առած է գիտութեանց և հմտութեան ամէնէն վերջին հիմերը մարդկային գիտութեանց ամէն ճիւղերուն մէջ։ Միանգամայն կը պարունակէ բազմաթիւ պատկերներ ամենամեծ խնամքով պատրաստուած (նշանաւոր անձերու, արուեստի և հոյակապ շինուածներու, տարազներու և թիթեռու, երկրաչափական պատկերներու, կենդանիներու և ծաղիկներու, սեւ և գունաւոր աշխարհագրական քարտէշներ)։

Նոր պատկերազարդ Լառուսը 16 երեսանոց, իւրաքանչիւրը 50 սանթիմի տեսարերով կը հրատարակուի, և 1897 Ապրիլ 1էն է վերջ լաթէ շաբաթ լոյս կը տեսնէ։ Առ նուազն 400 տեսար պիտի ըլլայ, որոնք 7 հատոր պիտի կազմեն. բաժանորդները կրնան, եթէ նախամեծար հաճարին, գործը ընդունիլ 10 տեսարէ բաղկացեալ անկազմ սեռերով, անկազմ կամ կազմուած հատորներով, իրենց հրատարակութենէն վերջ։ Առաջին երեք հատորները արդէն ծախու են։

Պայմանաւոր բաժանորդագիրը նեղեւելայն է. { 190 ֆրանք առանձին տեսարերով կամ սեռերով եւ կամ գոնգակով տարեկ. 235 ֆրանք կազմուած հատորով, (demi-chagrin), կարմիր, սեւ կամ կանանչ

Վճարումը կ'ըլլայ (Բարիզի վրայ մանցտաներով) չորս անգամէն, իւրաքանչիւրը հաւասար, այսինքն վեց ամիսը անգամ մը, պայմանաւ որ առաջին վճարումը ըլլայ ստորագրուած օրը։

Պայմանաւոր բաժանորդագրութեան գրուելով, ստորագրողը դերծ կը մնայ ապագայ գիների բարձրացումներէ, նոյն իսկ եթէ աւելի պարկեշտ ալ հրատարակուելու ըլլան։ 567

ԳՐԱՏՈՒՆ ԼԱՌՈՒՍ, Բարիզ Մօնբառնաս փողոց, թիւ 17, Ենդրոտին 16 երեսանոց պրակ մը՝ իբր նմոյշ պիտի դրկուի հրատարակ։

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ-ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՏԹԱՏԹԻՂ

THE SINGER MANUFACTURING ie

Սինկերի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ շինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ այսարդիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկերի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկեր Ընկերութիւնը ցարդ 4000է աւելի պատուոյ վկայական եւ չքաղրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկերի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկեր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա (1. Մեծ փողոց, Պօն Մարշէի դիմաց թիւ 348 եւ 348 կրկին
(2. » » Կալաթա Սերայի դիմաց։
Կալաթա (1. Սինկեր խան Թիւնէլի ետեւ.
(2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս (1. Սուլթան Համամ թիւ 2
(2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար Զարչը պոյը, թիւ 130։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկեր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 348 եւ 348 կրկին, Մարգիս պէյ Տիւղ օղլուի տունը։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՒԵՇԱՐԺ

Ընդարձակ Հալի, Կ. Գալոյ եւ Օսթասալի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմշ	1497	Գոգշ	1011	Մայմ	724	Բոգարիս	186
Ալէքթ	3607	Գոնկո	2906	Գրօտոն	1695	Մարէնկո	2273	Մարֆա	1113
Անոնէլս	1841	Դորսս	895	Հիրս	775	Մարգէլա	3709	Ցիրիս	1735
Արիսոգս	2377	Տիտս	4311	Հիտալկա	1581	Միքիտս	3557	Միլիս	1198
Գասանս	1822	Տօմինս	937	Հինաս	3720	Միլս	1057	Մբէրս	1200
Գօրսիրնս	1264	Տուրս	2383	Հորդրս	3600	Մօնդէպէլս	1735	Բասս	1328
Գրաս	1076	Տրարս	1713	Հուսկէր	895	Մուրիա	2419	Բ. Ուիլսն	1546
Գրինս	841	Տինամս	804	Իանս	2354	Նէրս	1083	Բօրիս	3827
Գրֆֆալս	4431	Իպրս	2464	Իտանս	8540	Օնիս	4100	Բօլէս	1470
Դէլրս	1871	Իտարատս	1520	Գիւնս	1080	Օնտարիս	4036	Բօրիտս	487
Դալիրաս	1357	Էրազս	1841	Գիլս	1053	Օրլանտս	1535	Ուրանս	2429
Դաւէս	1244	Գիտս	984	Գօլգինս	2307	Բալէրմս	1637	Վասարս	1914
Դազս	1094	Գինանտ	1828	Գօսմս	1700	Բօլս	510	Վօլս	1289
Գիրանս	2729	Գլասինս	849	Լէս	1053	Բիանս	2229	Վօլտուրնս	2396
Միսէրս	1881	Գրանդիսս	4582	Լէբանս	2272	Բրինսլտս	1663	Տէտս	1850
Գիրս	2697	Գալիէս	3060	Լիվերս	1648	Բօլս	1618	Զէրս	1200
Գօլորատս	4235	Գիրանս	1248	Լօրէնցս	13191	Բուէս	1789		

Հարաւէս լոգենարը, նաւապետ Գրանթ) ընդհանուր վաճառքով Հալէ հասած է։
Թօլիս լոգենարը, նաւապետ Ճոն) ընդհանուր վաճառքով Հալէ հասնելու է։
Գօլկս լոգենարը նաւապետ Սմիթ ընդհանուր վաճառքով Հալէ հասնելու է մարտ 30ին։
Լօնտոն լոգենարը, նաւապետ Ռիկ ընդհանուր վաճառքով Օսթասալէն հասնելու է մարտ 15ին։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՔ ԵՒ ՈՐԻՍՈՆ

Թ. 28—24

COMP RUSS

Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵ ԱԻԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան մրցելեկութիւններ

Գ. 10/23 Յուլիս Ժամը 4ին յետ միջօրէի
Գ. 11/24 Հալիֆաքս, Բիրէ, Ազնքաղաղիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ, ուղղորդութիւն Ազեքսանդրիան Բոր Սայիտ, Գէրուա, Թարաւուլուս
Գ. 11/24 Գուրկաց, Զանտա, Սուրսա ժամը 3ին յետ միջօրէի.
Բ. 12/25 Հնէպոլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրանիրասուն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Քոտ ժամը 8ին միջօրէին առաւ.
Բ. 12/25 Ոնկաստաբոլ ժամը 9ին միջօրէի առաւ։
Ուր. 13/26 Սուրսա ժամը 10ին միջօրէէն առաւ
Շբ. 14/27 Տարտանելլ, Միտիլի, Իզմիր, Գուրկաց, Թարաւլուս-Շամ, Գէրուա, Սայիտ, Բոր-Սայիտ, Ալեքսանդրիա ժամը 4ին յետ միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆԴ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ մթբեր բաեղ ազ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպիրոնիա	10500	Տրալիա	3300
Վիրգորիան	10500	Էմիրբիրն	3800
Առմենիան	10800	Ադրիատիկ	3000
Հէլսդրիան	10500	Աֆրիրան	3500
Լանքասդրիան	9000	Արապիան	3500
Տիլատիֆիա	9000	Ամէրիան	2300
Գոլոմպիան	8000	Ամերիկա	2300
Ֆորթիան	8000	Ինտուլգիան	2300
Ֆասրոնիան	8000	Ալգարիրն	2300
Ֆրրէնիան	8000	Լէսպիան	1800
Ֆալէրնիան	8700	Մինեռ	900
Վալսնիան	3700	Օքորդ	800
Ֆլամնիան	3700	Լիսաբ	800
Ֆասիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլոյ փոխադրելու կամ վաղագոյն մեքենայ հանելու համար։ Բոլոր հրամանագրերն ստանալուն ժամանակ նուազն 24 ժամ տալ։

Ա. Եւ տեղեկութեան համար դիմել
ԻՏՎԱՐ ԼԱՆՏՈՒՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Եւրեւեկութիւն կարգադրութեան 1902 Նոյեմբեր 1 (Ն. Տ.) տարաբ օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԵՀԻՐ ԳՕՆԵԱՅԻ ԳԻՄ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 224 Կառ. Ճանա.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՈՂ Կառ. Թ. 223 Կառ. Ճանա.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի-Շեհիր ժմ.	3 —
12 42	» Կեօզէն Քիւրիւ »	2 20
1 39	» Սապանճը Բունար »	1 38
2 33	» Ակարնա »	12 42
3 15	» Զէքիրլեր »	11 53
4 10	» Տէօղէր »	11 5
4 39	» Իսլանիկ »	10 20
5 3	» Համամ »	9 53
5 14	» Կապիկէօյ Համամ »	9 44
6 1	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	9 13
6 41	» Գեօյիւք Զօղանլար »	8 20
7 36	» Զայ »	7 33
8 21	» Խանգիրլու »	6 40
8 45	» Եասիսան »	6 15
9 16	» Ագ Շէհիր »	5 53
9 48	» Ագարի բէյ »	5 13
10 30	» Զամանլը բէյ »	4 35
11 8	» Իլգին »	4 3
11 55	» Գարբ-Քանը »	3 9
12 50	» Սերայ-Ինի »	2 27
1 22	» Մեչատա »	1 47
2 22	» Բունար-Գաչը »	12 42
3 —	ժմ. Գոնեա մկն.	12 —
Իրկն.		Առաւ.

ԷՍԿԻ ՇԵՀԻՐԷՆ ԵՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻՄ

ԵՐԹ Կառ. Թ. 122 Կառ. Ճանա. Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՈՂ Կառ. Թ. 121 Կառ. Ճանա. Իրկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
1 —	մկն. Էսկի Շեհիր ժմ.	11 —
1 44	» Ագ Գուլար »	10 19
2 24	» Ալբիս Քէյ »	9 46
3 4	» Գէյլիք Ափուր »	8 58
4 9	» Մարիքէյ »	8 1
4 58	» Գիլէր »	7 4
5 35	» Մասիլեր »	6 27
6 9	» Գէյլիք Քէօփրու »	6 —
7 3	» Բայաթիլ »	5 16
8 21	» Մարի Քէյ »	3 49
9 15	» Սէնճան Քէյ »	2 47
10 —	ժմ. Էնկիւրիւ մկն.	2 —
Իրկն.		Առաւ.

ԱԼԱՍՈՆԷՆ ՔԼՕՒԱՀԵՌ

ԵՐԹ Կառ. Ճանա. Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՈՂ Կառ. Ճանա. Իրկն.
Թ. 222 Կառ. Ճանա. Առաւ. Ժ. Վ.		Թ. 223 Կառ. Ճանա. Իրկն. Ժ. Վ.
2 35 12 45	մկն. Ալասոնա ժմ.	2 — 12 5
2 55 1 5	ժմ. Քլաւհեռ մկն.	1 40 11 4

ՀԱՄԻՏԻ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. Ճանա. Առաւ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՈՂ Կառ. Ճանա. Իրկն.
Թ. 422 Կառ. Ճանա. Առաւ. Ժ. Վ.		Թ. 424 Կառ. Ճանա. Իրկն. Ժ. Վ.
6 30 8 —	մկն. Համիտիէ ժմ.	6 — 7 12
6 48 8 18	ժմ. Աստա-Բազար մկն.	5 42 7 12

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ երեկոյ աճգամ կրկնաբեռ Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ մթբեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Դէրբիա	18900	Միլանիա	5568
Մարսանիա	18900	Բարթանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3239
Լամանիա	12950	Բաալա	2945
Սալրանիա	8545	Թիրիա	2936
Ուսիպրիա	8128	Մարդիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Մերվիա	7892	Ալէքսս	2181
Ուլրանի	7869	Շերբուրգ	1674

Վերիա լոգենարը, նաւապետ Գրէսամսոն 22 ն ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի։

Դիմել առ ՅՈՒԼԻ և ՍԻՒԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէքի խան, թիւ 6, 7 8 Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի, Գլասգոյի Միջերկրականի եւ Սեւ Մովի միջեւ բանող օդոցեամբ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ռամսէզ	3000	Թրաս	2500
Սնոլիս	3000	Նէրիա	2400
Բէյսրը	3000	Ասայրիս	2350
Գանանիսս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Մէրիոս	2000
Սամանի	3000	Գարբրնի	1500
Տարիսիրս	2500	Էրլեա	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹԻԼ և ԸՆԿ
Ուիթիլ խան
ՅԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ցէյմս Սդրիդ Լիվերբուլ։

ԿԻՒՆԱՐԴ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆՍԻԱՑԻՆ

Ուրբ ամիսը երկու անգամ կրկնաբեռ Լիվերբուլի եւ Արեւելեայ մթբեր

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Էրբիա	18900	Միլանիա	5568
Մարսանիա	18900	Բարթանիա	4541
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3239
Լամանիա	12950	Բաալա	2945
Սալրանիա	8545	Թիրիա	2936
Ուսիպրիա	8128	Մարդիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Մերվիա	7892	Ալէքսս	2181
Ուլրանի	7869	Շերբուրգ	1674

Վերիա լոգենարը, նաւապետ Գրէսամսոն 22 ն ընդհանուր վաճառքով Լիվերբուլէն հոս կը սպասուի։

Դիմել առ ՅՈՒԼԻ և ՍԻՒԷՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէքի խան, թիւ 6, 7 8 Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ԶՂԱՑԻՆ ԷՔ

ԿՍՐԻՍՏԷՔ, ԳԻՏԻ ԲԻՇԵՈՒԻՐ

Ամէնէն շնչին պատճառով չատ ան գամ կղզային հիւանդութեան կ'ենթարկի իր մարդ և եթէ կարեւորութիւն չտալով ան փոյթ գանուի ինքզինք դարմանել սաստիկ հիւանդութիւնը ասոր կրկնելու և մինչև իսկ ապագայ զաւակներուն կը փոխանցուի։ Լուսնոտները և ուրիշ կղզային հիւանդութիւններ տառապողներ, կամ այն է որ ի ծնէ ծերոյէն ժառանգած են սոսկալի հիւանդութիւնն և կամ հիւանդութեան նոր սկսած առեն կարեւորութիւն չտալով անոր, իրենց այս օրուան դժբախտ վիճակին հասած են։

Զղային հիւանդութեանց ամէն տեսակն ալ չուտով կը բժշկուի եթէ հիւանդը կանոնաւորապէս գործածէ ՎԱԼԵՐԻԱՆԱՔ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ անուն ախտահանիչ դեղը։

Այս դեղը անմիջապէս կը հանդարտցնէ ջիղերն և զղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ալագ և վիրէնակոնաց կը ոչնչացնէ երկար ժամանակ կանոնաւոր գործածելով առանց բնութեան կարգ ազդելու։ Ոչ դեղութիւնը կարգադրելու։ Անքնութիւնը, փնչութիւնը, կէս գլխու ցաւը, ուղղամտութիւնը խելագարութիւնը, մոռացկոտութիւնը խանգարելու դիւրագրգռութիւնը, ցանկութիւնը, գիւրագրգռութիւնը, ջղային հարբանը, սրտի դարախտանը, մարդ թեքը, սրտվսը մրդուանալը կամանց սովորական անկանոնութիւնը, գիտաստղաբանութիւնն ու ջղային հիւանդութեանց ամէն տեսակը ոչնչացնելի ՎԱԼԵՐԻԱՆԱՔ ՏԸ ԲԻԷՐԼՕ։

Ամէն դեղատներու և դեղավաճառներու մէջ։ 504

ԶՂԱՑԻ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողական մը եթէ պէտք ունիս և կը փափաքիս առանց նեղուելու խմել, անվնասական ազդեցութեամբ, քաղցեցնող նման զգուեցուցիչ լուրերն ու գեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փուրպէտք գնել։

VILLACABRAS

ալիսարկանչուկ մաքրողականն, որ բնական ազդեցութիւնէն բացի օգնական դարձեալ չատակ ի ոչ մի է։ Ասոր գիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւնն անվնասական։ ՎԻԼԼԱԿԱԳՐԱՆ ստոր ուռոգական լուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առուն անօթի, լուրի գաւաթ մ ՎԻԼԼԱԿԱԳՐԱՆ տաք վայրկեան ընդ խլումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրելու։ Գնդութիւն, գլխուցաւ և տանջանքի խանգարում ունեցողներ հանուանդ նեղոցական կեանք վարանձիք, եթէ ամէն առաւ թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն կապատեն ամենայնիներէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղատներու և դեղավաճառաստաններու մէջ։ 504

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՒԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՕՁԱՌՈՒՍ ՇՈԳԵՆԱՒԱՐԻ

Դիմ. 21ին Սեպտեմբեր, Մարսիլիան
» 22ին Միջերկրեայ, Մարսիլիան
» 24ին Անդրոյի Մարսիլիան

ՄԵԾԱՌՈՒՍՆԵՐ

Դիմ. 21ի Սեպտեմբեր Պարիզ.
» 24 » Միջերկրեայ Սամսուն Տրապիզոն, Գ-Բաթում և Նովոռոսիյսկ

Ֆ. Հան. ուղղակի Բաթում համար։

Առաջին նաւագ 245 ֆրանք. Բ. նաւագ 175 ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թ. Հ. Հ. Հուսք Խան։ 516 Թ. ՈՐԳՈՒՆ

Աբոնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖՅԱՆ